

Jaarverslag 2009

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Banden- en
Wielenbranche

Jaarverslag 2009

Stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de banden- en wielenbranche

Inhoud

Voorwoord	5
Karakteristieken van het pensioenfonds	6
Doelstelling	6
Profiel van de organisatie	6
Kenmerken regeling	6
Vrijwillige regelingen	
Statutaire organen	7
Adviseurs	9
Kerncijfers	10
Verslag van het verantwoordingsorgaan	12
Verslag van het bestuur	15
Bestuursbesluiten	15
Goed pensioenfondsbestuur	19
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	22
Risicoparagraaf	22
Beleggingsrisico's	23
Actuariële risico's	24
Operationele risico's	24
Pensioenontwikkelingen 2009, regelgeving en overheidsbeleid	24
Beleggingen	26
Financiële markten in 2009	26
- Beleggingsbeleid 2009	27
- Beleggingsresultaten in 2009	29
- Belegd vermogen	30
- Marktvooruitzichten	30
- Beleggingsbeleid in 2010	30
- Rebalancing	31
Verslag van de deelnemersraad	31
Jaarrekening	32
Balans per 31 december 2009	34
Rekening van baten en lasten over 2009	35
<i>Toelichting</i>	36
- Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling	37
- Risicobeheer en derivaten	44
- Toelichting op de balans per 31 december 2009	52
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen per 31 december 2009	60
- Toelichting op de rekening van baten en lasten over 2009	61
- Kasstroomoverzicht	67

Overige gegevens	68
Verklaring van de actuaaris	68
Verklaring van de accountant	69
Slotwoord	70
Bijlage	71
Samenvatting van de pensioenregeling en overgangsregeling zoals deze per 1 januari 2006 van kracht zijn.	

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2009 van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche.

Het jaarverslag is verdeeld in karakteristieken van het fonds, het verslag van het bestuur, deelnemersraad en verantwoordingsorgaan, de jaarrekening en overige gegevens.

In het hoofdstuk karakteristieken worden o.a. de doelstelling van het fonds, het profiel van de organisatie, de samenstelling van de statutaire organen en de kerncijfers weergegeven.

In het verslag van het bestuur wordt u geïnformeerd over de beleidsmatige zaken die in 2009 hebben gespeeld, zowel op het gebied van pensioenen als op het gebied van beleggingen. In de jaarrekening worden het fondsvermogen en de mutaties daarin gedurende 2009 gepresenteerd en wordt een toelichting gegeven over de grondslagen voor de waardering en de mutaties in de beleggingsportefeuille. Onder overige gegevens treft u tot slot de actuariële verklaring en de accountantsverklaring aan. Daarnaast zijn in dit hoofdstuk de gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen voor het fonds weergegeven.

Korte schets ontwikkelingen 2009

Na 2008 het jaar waarin de pensioenfondsen de gevolgen aan den lijve ondervonden van de kredietcrisis, stond het jaar 2009 in het teken van het treffen van maatregelen om de financiële positie van het fonds weer op het gewenste niveau te krijgen. De invoering van de rentetermijnstructuur in 2007 en de ontwikkelingen op de financiële markten in het laatste kwartaal van 2008 hadden voor veel fondsen tot gevolg dat er een situatie van reservetekort ontstond waarna als gevolg van de verder verslechterende aandelenkoersen zelfs in de laatste maand van het jaar een dekkingstekort moest worden vastgesteld. Ook ons fonds ontkwam niet aan de gevolgen van de kredietcrisis.

Zorgvuldig en uitvoerig overleg, ook met Cao-partijen, heeft er toe geleid dat een herstelplan bij DNB is ingediend waarin maatregelen zijn genomen ten aanzien van de premie en de toeslagverlening. Het was niet nodig om maatregelen ten aanzien van het verminderen van rechten te nemen.

In 2009 steeg de dekkinggraad van 93% (per 31-12-2008) naar 104% (per 31-12-2009). In het herstelplan is uitgegaan van een beoogde dekkinggraad van 96% eind 2009. De dekkinggraad is uiteindelijk hoger uitgevallen dan werd verwacht.

Het bestuur stelde het jaarverslag 2009 en de daarbij behorende staten voor De Nederlandsche Bank (DNB) vast op 20 mei 2010.

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

20 mei 2010

Ruud Spuijbroek, voorzitter

Joep Holterhues, secretaris

Karakteristieken van het pensioenfonds

Doelstelling

Het bestuur is de beheerder van het bedrijfstakpensioenfonds. Doel van het fonds is het verstrekken van pensioenen en andere uitkeringen bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden aan werknemers, gewezen werknemers en hun nabestaanden overeenkomstig de bepalingen van het pensioenreglement en de statuten. Het doel wordt bereikt door:

1. het vormen van fondsen;
2. het uitvoeren van de pensioenregeling zoals in het pensioenreglement omschreven;
3. al die maatregelen, die aan het doel ten goede komen.

Profiel van de organisatie

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche, statutair gevestigd te Den Haag, is opgericht in 1986. De laatste statutenwijziging was op 18 juni 2009. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41154308. Het fonds is een Bedrijfstakpensioenfonds en is aangesloten bij koepelorganisatie VB. Het fonds is het bedrijfstakpensioenfonds voor werkgevers en werknemers in de volgende sectoren:

- het bandenimportbedrijf;
- het bandengroothandelsbedrijf;
- het bandenservicebedrijf;
- het bandensneldservicebedrijf;
- het bandeninzamelingsbedrijf;
- het bandenproductie- en vernieuwingsbedrijf;
- het bandenbe- en verwerkingsbedrijf.

Eind 2009 bestond het totale bestand van deelnemers van het fonds uit 5.697 actieven, 9.469 ex-deelnemers (slapers) en 807 pensioengerechtigden (inclusief arbeidsongeschiktheidspensioen (106) en prepensioen (150)). Ultimo 2009 bedroeg het belegd vermogen 199,3 miljoen euro.

Kenmerken regeling

Hieronder treft u een aantal kenmerken van de regeling aan. Een meer uitgebreide uiteenzetting van de regeling treft u aan in de bijlage.

Pensioensysteem

Pensioenleeftijd

Pensioenrichtleeftijd

Opbouwpercentage ouderdomspensioen

Opbouwpercentage partnerpensioen

Overgangsregeling voor deelnemers geboren op of na 1 januari 1950

Middellood

65 jaar

62 jaar

2,04%

70% van het ouderdomspensioen

De overgangsregeling voor deelnemers geboren vóór 1 januari 1950 wordt door het fonds voor rekening en risico van de Stichting Vrijwillig Vervroegd Uittreden uit de Banden- en Wielenbranche (Stichting VUBAN) uitgevoerd.

Vrijwillige regelingen

Het pensioenfonds voert naast de basisregeling een drietal vrijwillige regelingen uit.

- Excedentregeling: Binnen de basisregeling wordt tot een bepaalde salarisgrens pensioen opgebouwd. Via een excedent-

regeling wordt de mogelijkheid geboden om extra pensioenaanspraken te verwerven bovenop het pensioen uit de basisregeling.

- WIA-excedentregeling: Deze regeling biedt een aanvulling op de WIA-uitkering.
- ANW-hiaat: Deze regeling is bedoeld voor partners die bij overlijden van de deelnemer geen recht hebben op een (volledig) Anw-pensioen.

Statutaire organen

Samenstelling bestuur

In het verslagjaar hebben zich de volgende wijzigingen in de samenstelling van het bestuur voorgedaan. Joop de Jonge is afgetreden. Hij is per 10 september 2009 opgevolgd door Ruud Pleizier. De vacature die eind 2008 was ontstaan door het aftreden van Aad van den Berg als plaatsvervangend bestuurslid is in 2009 ingevuld met de benoeming van Wim van de Pavert.

Na afloop van het verslagjaar is Tineke Moleman afgetreden als plaatsvervangend bestuurslid. Zij is per 1 januari 2010 opgevolgd door Koert Peperkamp.

Samenstelling per 31 december 2009

<i>Leden werkgevers</i>		<i>Lid sinds</i>
Ruud Spuijbroek, secretaris	1)	1 mei 1999
Carel Bikkers, plv. secretaris	1)	1 maart 2000
Ruud Pleizier	1)	10 september 2009
 <i>Leden werknemers</i>		
Joep Holterhues, voorzitter	2)	25 april 2006
Joop Bleeker	3)	1 april 2006
Co Dwarswaard, plv. voorzitter	4)	1 januari 2002
 Plaatsvervangende lid werkgeverszijde		
Wim van de Pavert	1)	9 maart 2009
 Plaatsvervangende leden werknemers		Lid sinds
Tineke Moleman	2)	1 juni 2002
Martijn den Heijer	3)	1 oktober 2006
John Spruijt	4)	1 augustus 2007

Vereniging VACO, Bedrijfstakorganisatie voor de Banden- en Wielenbranche

FNV Bondgenoten

CNV Dienstenbond

De Unie, vakbond voor industrie en dienstverlening

Dagelijks Bestuur

De voorzitter en secretaris van het fonds vormen het dagelijks bestuur. Zij vertegenwoordigen gezamenlijk de Stichting in en buiten rechte. Het dagelijks bestuur houdt zich bezig met de dagelijkse uitvoeringspraktijk en beleidsmatige aangelegenheden. In de vergadering van het dagelijks bestuur worden zaken voorbereid die worden behandeld in de bestuursvergadering. Ook de terugkoppeling van bestuursbesluiten naar de uitvoeringsorganisatie vindt deels in dit overleg plaats. Daarnaast houdt het dagelijks bestuur zich bezig met de behandeling van ingekomen stukken en de afwikkeling van de lopende zaken. Tot slot wordt het dagelijks bestuur ingeschakeld bij spoedeisende zaken.

Vertegenwoordiging bestuur in de Adviesraad

In de Adviesraad van Syntrus Achmea Pensioenbeheer N.V. wordt de Stichting vertegenwoordigd door Ruud Spuijbroek en Joep Holterhues.

Klantenraad Syntrus Achmea

Op 9 oktober 2009 is de Klantenraad van Syntrus Achmea opgericht. Het belangrijkste doel van de Klantenraad is om gezamenlijk na te denken over belangrijke thema's binnen de pensioenwereld en de impact daarvan op uitvoering en vastgoed/vermogensbeheer. Daarnaast is de Klantenraad een platform om lopende en gewenste ontwikkelingen rondom de dienstverlening en innovaties van Syntrus Achmea te bespreken met de directie van Syntrus Achmea en met de Executive Board van Achmea. In de Klantenraad heeft elk pensioenfonds twee (niet persoonsgebonden) zetels. Alle fondsen hebben hierdoor evenveel inspraak. De Klantenraad heeft uit haar midden de Raad van Advies gekozen, die paritair is samengesteld. Deze nieuwe Raad van Advies adviseert de directie van Syntrus Achmea en Executive Board gevraagd en ongevraagd. Van de adviezen van de Raad van Advies kan alleen gemotiveerd worden afgeweken. De leden van de Raad van Advies worden voor langere tijd benoemd om continuïteit te waarborgen.

Samenstelling beleggingscommissie

De beleggingscommissie adviseert het bestuur over het door het bestuur vast te stellen beleggingsbeleid en het jaarlijks op te stellen beleggingsplan van het fonds. Daarnaast ziet zij toe op de uitvoering hiervan door de vermogensbeheerder. De beleggingscommissie wordt terzijde gestaan door de heer Hutten van Capital Management Consultants als extern onafhankelijk adviseur.

Samenstelling per 31 december 2009

Lid werkgever	Lid werknemers
Wim van de Pavert	Co Dwarswaard (voorzitter)

Samenstelling van de communicatiecommissie

De commissie adviseert het bestuur over het communicatiebeleidsplan en het communicatieactieplan. Daarnaast bespreekt en beoordeelt de commissie de meeste communicatie-uitingen naar de deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. De commissie wordt terzijde gestaan door adviseurs van Syntrus Achmea.

Samenstelling per 31 december 2009

Lid werkgevers	Lid werknemers
Wim van de Pavert (voorzitter)	Co Dwarswaard

Samenstelling van de deelnemersraad

De deelnemersraad vergadert tenminste tweemaal per jaar samen met het dagelijks bestuur en vier keer per jaar afzonderlijk. De deelnemersraad verstrekt advies aan het bestuur over aangelegenheden waarover een besluit dient te worden genomen. Hierbij gaat in elk geval om:

- maatregelen van algemene strekking;
- wijziging van de statuten en reglementen van het fonds;
- vaststelling van het jaarverslag;
- toeslagbeleid;
- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds.

De deelnemersraad is in 2005 opgericht.

In het verslagjaar is Jan Kocken afgetreden. Hij is opgevolgd door Wim Wolffensperger.

Samenstelling per 31 december 2009

Leden deelnemers		Leden pensioengerechtigden
Wim Wolffensperger	1)	Peter van de Griend (voorzitter)
P.H. Koppenaar	2)	
Theo van de Brandhof (secretaris)		
Vacature		
Vacature		

1) voorgedragen door: De Unie, vakbond voor industrie en dienstverlening

2) voorgedragen door: CNV Dienstenbond

Samenstelling van het verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks een oordeel over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals de beleidskeuzes voor de toekomst.

Het verantwoordingsorgaan is in 2008 opgericht.

Samenstelling per 31 december 2009

Leden deelnemers	Leden pensioengerechtigden	Leden werkgevers
Jan Kocken (voorzitter)	Peter van de Griend	Aad van den Berg (secretaris)
Theo van de Brandhof	vacature	vacature

Intern toezicht (Het Vak VC)

Het intern toezicht wordt uitgevoerd door de visitatiecommissie Het Vak VC. De visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke, deskundige en gezaghebbende personen. Deze commissie geeft tenminste eenmaal per drie jaar een oordeel over ten minste de volgende taken:

- de beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks en balances binnen het fonds;
- de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op lange termijn.

Adviseurs

Administrateur

Syntrus Achmea, Molenwerf 2-8 te Amsterdam

Adviserend actuaris

De heer ir. M.J.M. Pernot AAG, verbonden aan Hewitt Associates B.V., Beukenlaan 143 te Eindhoven, is de adviserend actuaris van het fonds.

Certificerend actuaris

De heer drs. S. I. Keijmel AAG, verbonden aan Mercer Certificering B.V., Startbaan 6 te Amstelveen, is de certificerend actuaris van het fonds.

Beleggingsadviseur

De heer B. Hutten (Capital Management Consultants), Rozebotteltuin 4 te Schalkhaar.

Vermogensbeheer

Mn Services Vermogensbeheer B.V., Burgemeester Elsenlaan 329 te Rijswijk.

Accountant

De heer drs. H.C. van der Rijst RA, verbonden aan PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5 te Amsterdam.

Compliance-officer

Mevrouw drs. M. van der Werff, verbonden aan Ernst & Young Treasury & Financial Risk Management BV, Drentestraat 20 te Amsterdam.

Controleur van de beleggingsadministratie

Institutional Trust Services BV (ITS), Storkstraat 15a-15b te Leusden.

Kerncijfers

Jaar	2010	2009	2008	2007	2006 ¹
Algemeen					
Maximum pensioengevend loon	97.431	95.604	92.410	90.035	87.696
Franchise	11.150	11.100	10.850	10.550	10.350
Maximum pensioengrondslag	86.281	84.504	81.560	79.485	77.346
Deelnemers					
- Premiebetalenden		5.590	5.356	5.182	5.091
- Premievrij i.v.m. invaliditeit		137	144	151	155
- Totaal actief		5.697	5.500	5.333	5.246
- Rustend (niet actief)		9.469	8.875	8.025	7.216
Totaal deelnemers		15.166	14.375	13.358	12.462
Pensioengerechtigden					
- Prepensioen ²		150	145	73	87
- Ouderdompensioenen		413	320	280	261
- Partnerpensioenen		115	80	72	62
- Wezenpensioenen		23	22	21	21
- Arbeidsongeschiktheidspensioenen		106	105	111	121
Totaal pensioengerechtigden		807	672	557	552
Uitkeringen (x € 1.000)					
Toeslagverlening		2.283	1.961	1.565	1.118
Actieven	0%	0%	3%	1%	0,5%
Inactieven	0%	0%	1,48%	0,63%	0,75%
Loonindex (CAO-loon) ³ referteperiode	0,5%	2,5%	3%	2,00%	1%
Prijsindex referteperiode	0,4%	2,53%	1,48%	1,18%	1,46%
Totaal aangesloten ondernemingen		471	457	448	458
Premies (x € 1.000)					
Basisregeling					
Kostendeekkende premie		24.955	15.467	17.028	
Gedempte premie		19.301	17.493	17.157	
Werkelijke premie ⁴		24.710	17.493	13.172	12.537
Premie overgangsregeling (55 min)		0	2.567	5.482	3.728
Premiepercentage (% Pensioengrondslag)	23,6%	23,5%	21,5%	21,5%	21,5%

Jaar	2009	2008	2007	2006
Reserves (x € 1.000)				
Algemene reserve	-7.532	-26.817	35.260	30.135
Bestemmingsreserve overgangsregeling (55 min)	(55 min)	15.257	14.544	9.180
Reserve overbruggingsregeling	-	-	4.538	4.538
	<u>7.725</u>	<u>-12.273</u>	<u>48.978</u>	<u>34.673</u>
Vermogen & Solvabiliteit (x € 1.000)				
Aanwezig eigen vermogen	200.290	160.265	162.039	144.004
Vereist eigen vermogen	218.487	201.675	138.021	127.500
Pensioenverplichtingen	192.559	172.532	110.615	107.347
Spaarfonds gemoedsbezwaarden	6	6	6	5
Egalisatievoorziening			2.440	1.979
Dekkingsgraad	104	93	146	143
Beleggingen (x € 1.000,-)				
Totaal belegd vermogen	199.329	168.993	155.863	141.760
Opbrengst beleggingen	9,092	-16,464	1,041	4,705
Performance	4,9%	-9,99%	0,5%	3,9%
Benchmarkrendement portefeuille	4,8%	-6,06%	-0,3%	2,9%
Rendement normportefeuille	5,6%			
Z-score	-0,56	-3,03	0,47	0,69
Performance toets ⁵	0,41	0,14	1,75	-1,03

¹ Ingangsdatum aangepaste pensioenregeling in het kader van de Wet VPL.

² De uitkering uit de overgangsregeling komt voor rekening van VUBAN (vutstichting)

³ Het pensioenfonds heeft als ambitie ieder jaar de opgebouwde en ingegane pensioenen met 50% van de loonindex respectievelijk prijsindex te verhogen.

⁴ Vanaf 2009 werkelijke premie inclusief premie overgangsregeling.

⁵ Vanaf 2007 is de performancetoets vastgesteld op basis van de in het vrijstellingsbesluit opgenomen aangepaste berekeningswijze

Verslag van het verantwoordingsorgaan

Algemeen

Het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds is met ingang van 30 september 2008 ingesteld. Op basis van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance) van de Stichting van de Arbeid heeft het bestuur de werkwijze van het verantwoordingsorgaan in een reglement vastgelegd. Er zijn afspraken gemaakt over welke informatie het verantwoordingsorgaan ontvangt, de frequentie van het overleg met het bestuur en de te behandelen onderwerpen. Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Tevens legt het bestuur verantwoording af over de naleving van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur zoals vastgesteld door de Stichting van de Arbeid op 16 december 2005.

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Het verantwoordingsorgaan legt zijn oordeel ten minste één maal per jaar schriftelijk vast. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, opgenomen in het jaarverslag.

Het verantwoordingsorgaan heeft een adviesrecht ten aanzien van:

- het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan;
- de vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Boekjaar 2009

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van haar taakuitoefening in 2010 kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening 2009, het rapport van de certificerend actuaire, het accountantsverslag, de notulen van de bestuursvergaderingen, de reglementen 2009, de ABTN 2009 en het rapport van de visitatiecommissie. Het verantwoordingsorgaan heeft ook kennis genomen van de vast te stellen waarderingsgrondslagen en de mondelinge toelichting hierop door een vertegenwoordiger van het bestuur.

Het verantwoordingsorgaan heeft geen gebruik gemaakt van haar recht op overleg met de externe actuaire en de externe accountant. Het verantwoordingsorgaan is als toehoorder aanwezig geweest bij de jaarverslagvergadering van het bestuur waarbij ook de certificerende actuaire en de accountant aanwezig waren. Mondelinge toelichting door het bestuur op het gevoerde beleid en resultaten heeft niet plaatsgevonden. Onderstaande bevindingen komen voort uit de hierboven genoemde schriftelijke rapportages.

Bevindingen

Jaarverslag

Het verantwoordingsorgaan toetst of besluiten genomen door het bestuur voor alle betrokken belanghebbenden evenwichtig zijn genomen. Het verantwoordingsorgaan vindt het belangrijk dat bestuursbesluiten voldoende gemotiveerd worden.

Beleggingsbeleid

Het bestuur uit in de bestuursvergaderingen zijn zorg over de dienstverlening van Mn-Services en de achterblijvende performance ten opzichte van de benchmark. Het verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen van de eerste acties die het bestuur heeft genomen. Gezien het belang van het beleggingsbeleid van het pensioenfonds blijft het voor het verantwoordingsorgaan een belangrijk aandachtspunt.

Financiële positie van het fonds

Het herstelplan is goedgekeurd door DNB. Ook heeft de evaluatie op het herstelplan over 2009 plaatsgevonden. De dekkinggraad van 104% eind 2009 is hoger uitgekomen dan in het herstelplan werd verwacht (dekkinggraad van 96%). Dit kwam door de verbetering van de rendementen op de aandelenportefeuilles, bedrijfsobligaties en commodities en een stijging van de rentetermijnstructuur. De vermogenspositie van het pensioenfonds is naar onze mening onvoldoende,

vanwege een dekkingstekort. Het verantwoordingsorgaan constateert dat door een rentedaling in de eerste maanden van 2010 de dekkinggraad weer daalt. Het verantwoordingsorgaan maakt zich zorgen over de schommelingen in de dekkinggraad en daarmee de financiële positie van het pensioenfonds en de impact die de schommelingen van de dekkinggraad hebben op de evaluatie van het herstelplan over 2010. Het verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen van het bewustzijn van het bestuur op de omgevingsfactoren die impact hebben op de schommelingen van de dekkinggraad en benadrukt de inspanningen hiertoe te continueren.

Premie en toeslagenbeleid

In het herstelplan is een premieverhoging vastgelegd. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat voor de deelnemers en werkgevers transparant moet zijn hoe de premie is opgebouwd en dan met name welk gedeelte van de premie gebruikt wordt voor herstellpremie. Aanbevolen wordt om de herstellpremie als onderdeel in de jaarverslagen op te nemen, zolang de herstelperiode duurt.

Communicatiebeleid

Het verantwoordingsorgaan vindt het deelnemerspanel een positief initiatief om de communicatie-uitingen te beoordelen en de communicatie verder op de doelgroep af te stemmen. Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur om blijvend aandacht te besteden aan de communicatie met de deelnemers met name daar waar het gaat om de realiteit van de verwachtingen van de deelnemers geplaatst tegen de risico's.

PFG

Het bestuur gaat dit jaar zijn eigen functioneren evalueren en zijn deskundigheid beoordelen. Belangrijk punt is dat kennis en inzicht van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan wordt bevorderd en gewaarborgd blijft. De deskundigheid van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan wordt een terugkerend onderwerp van gesprek met het bestuur.

Het verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen van het rapport en de aanbevelingen van de visitatiecommissie. Het verantwoordingsorgaan hecht veel waarde dat deze aanbevelingen door het bestuur worden opgevolgd.

Risicobeleid

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat de risico's zijn geïnventariseerd en opgenomen in het jaarverslag. Het verantwoordingsorgaan juicht het initiatief van het bestuur om een uitgebreidere risicoanalyse uit te voeren toe. De beheersing van het uitbestedingsrisico rond vermogensbeheer (zie ook rapport Frijns) en een nieuwe moderne uitbestedingsovereenkomst met de uitvoeringsorganisatie (zie ook visitatierapport) zijn voorbeelden waar het verantwoordingsorgaan het bestuur op attendeert om in de toekomst de nodige tijd en aandacht aan te besteden.

Wetgeving en reglementen

Het verantwoordingsorgaan heeft kennisgenomen van de aanpassingen die in de reglementen zijn doorgevoerd.

Oordeel

Op grond van het voorgaande komt het verantwoordingsorgaan tot de volgende conclusie.

Het verantwoordingsorgaan van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche is van oordeel dat:

- het bestuur afdoende informatie aan het verantwoordingsorgaan heeft verstrekt om zich een oordeel te vormen over het gevoerde beleid in 2009;
- het handelen van het bestuur in 2009 in overeenstemming is geweest met de statuten en reglementen;
- het bestuur in 2009 een consistent beleid heeft gevoerd, waarbij de belangen van alle betrokkenen evenwichtig zijn afgewogen en geborgd;
- het bestuur logische beleidskeuzes voor de toekomst heeft gemaakt.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan beveelt het bestuur aan:

- transparant te communiceren over premie- en toeslagenbeleid.
- erop toe te zien dat de uitvoeringskosten binnen de vastgestelde marges blijven.
- de financiële positie te blijven monitoren en tijdig te anticiperen op ongewenste ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op het herstelplan.
- de bevindingen van het interne toezicht (het visitatierapport) op te volgen.

Amersfoort, 20 mei 2010

Verantwoordingsorgaan Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

Reactie van het bestuur:

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het Verantwoordingsorgaan. Zij kan op hoofdlijnen instemmen met de bevindingen, echter, wenst zij de volgende kanttekeningen te maken bij het inhoudelijke deel van het verslag. In navolging van de verslaglegging van het vorig boekjaar heeft het bestuur adequaat een aantal onderwerpen ter harte genomen en met voortvarendheid de nodige aanpassingen geïmplementeerd. Wij noemen hier de aanpassingen in de presentaties van de vermogensbeheerder, de communicatie naar deelnemers, de onderhandelingen met de uitvoeringsorganisatie en het opstarten – na twee continuïteitsanalyses – van een diepgaande ALM-studie. Het bestuur constateert dat er sprake is van een opgaande lijn, de financiële resultaten voorlopen op het vigerende herstelplan, ondanks de verwerking van een ernstige bijstelling op het sterfterisico.

Verlag Van Het Bestuur

Bestuursbesluiten

In 2009 kwam het bestuur vijf keer bijeen, namelijk op 27 maart, 18 juni, 10 september, 12 november en 16 december.

Pensioenfondsen in onderdekking

Het jaar 2009 stond in het licht van de economische crisis als gevolg van de kredietcrisis. Aan het begin van 2009 waren er forse verliezen op de beurzen. Daarnaast was sprake van een lage rente. Als gevolg hiervan verkeerden enkele honderden pensioenfondsen begin 2009 in onderdekking. Dat wil zeggen dat er onvoldoende financiële middelen waren om aan alle (toekomstige) verplichtingen te voldoen.

De dekkinggraad van een pensioenfonds geeft de verhouding weer tussen de bezittingen en de verplichtingen van een pensioenfonds. De Pensioenwet stelt regels voor het geval de dekkinggraad van een pensioenfonds onvoldoende is. Pensioenfondsen zijn verplicht een "dekkingstekort" of "reservetekort" direct te melden bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). Het pensioenfonds heeft een dekkingstekort als de dekkinggraad lager is dan 105%, en een reservetekort als de dekkinggraad lager is dan de vereiste dekkinggraad (113,5% per ultimo 2009).

Vanwege de onderdekking moesten bijna alle pensioenfondsen een kortetermijnherstelplan bij de toezichthouder DNB indienen. De deadline daarvoor was 1 april 2009. Volgens de Pensioenwet moet een pensioenfonds binnen drie jaar weer een dekkinggraad van meer dan 105% hebben. Begin 2009 zag het er naar uit dat veel pensioenfondsen pensioenaanspraken en pensioenrechten zouden moeten korten om te voldoen aan de eis dat binnen drie jaar de dekkinggraad weer 105% zou zijn. Dat vond minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een onevenredig zwaar gevolg van het hanteren van een termijn van drie jaar. Daarom werd de hersteltermijn tijdelijk verlengd naar vijf jaar. Pensioenfondsen moesten voor 1 april 2009 een plan voor realistisch herstel in vijf jaar indienen bij DNB. Daarin staan ook de maatregelen die het fonds neemt als het niet lukt om binnen vijf jaar een dekkinggraad van 105% te bereiken. DNB toetst jaarlijks of het voldoende lukt om te herstellen. Minister Donner heeft besloten dat eventuele korting op pensioenen en aanspraken kan worden uitgesteld tot 1 april 2012. Daardoor wordt een eventuele korting niet overhaast en overbodig doorgevoerd. Bij het opstellen van het herstelplan moet het bestuur zich laten leiden door een evenwichtige belangenafweging. Dat betekent dat de belangen van degenen die nu pensioen opbouwen en de pensioengerechtigden evenwichtig in het herstelplan verwerkt moeten zijn. DNB beoordeelde het herstelplan ook daarop.

Herstelplan

Het pensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche moest een kortetermijnherstelplan /langetermijnherstelplan indienen bij DNB. Op 31 december 2008 was de dekkinggraad van het fonds namelijk 93%. Het bestuur heeft het herstelplan op 27 maart 2009 vastgesteld en goedgekeurd. Op 31 maart 2009 is het herstelplan naar DNB verzonden.

In het herstelplan zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- geleidelijke verhoging van de premie van 21,5% in 2008 naar 25,5% in 2011.
- het niet verlenen van de toeslag gedurende een periode van tenminste vijf jaar.

Het bestuur heeft werkgevers, pensioengerechtigden en deelnemers tijdig en op toegankelijke wijze schriftelijk geïnformeerd over de genomen maatregelen in het herstelplan.

Hierna worden bij premiebeleid en toeslagverlening uitgebreider ingegaan op de genomen maatregelen om te komen tot herstel.

Evaluatie herstelplan

Eind 2008 bedroeg de dekkinggraad 93%. Door de genomen maatregelen in het herstelplan en de ontwikkelingen op de beurzen werd verwacht dat de dekkinggraad eind 2009 zou uitkomen op 96%. Uiteindelijk bedraagt de dekkinggraad 104%, waarmee het herstel van het pensioenfonds voldoet aan de verwachtingen. De oorzaken hiervan zijn een verbetering van de rendementen op de aandelenportefeuilles, bedrijfsobligaties en commodities en een stijging van de rente.

Toename levensverwachting

De levensverwachting heeft een belangrijke invloed op de dekkingsgraad. Uit de nieuwste cijfers van het CBS blijkt dat de levensverwachting is toegenomen. DNB heeft aan de pensioenfondsen laten weten dat in hun cijfers over 2009 rekening gehouden moet worden met deze hogere levensverwachting. Het effect van de CBS prognosetafel is op basis van de rentetermijnstructuur 31-12-2009, waarop ook de technische voorzieningen zijn geschat, voor het fonds berekend op 3,7%. Het bestuur heeft dan ook besloten om voor het jaarverslag 2009 uit te gaan van een opslag op de VPV van 3,7% op basis van de CBS prognose aangezien de nieuwe AG prognose tafels nog niet beschikbaar waren op moment van vaststelling van het jaarverslag. De opslag van 3,7% heeft tot gevolg gehad dat de dekkingsgraad ultimo 2009 bijna 4% lager is uitgekomen.

DNB

DNB heeft op 26 november 2009 een beschikking afgegeven waarin is opgenomen dat zij heeft besloten in te stemmen met het korte- en lange termijnherstelplan van het pensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche conform de artikelen 138 lid 2 en 140 lid 2 van de Pensioenwet.

Premiebeleid

Het huidige premiebeleid is vastgelegd in een beleidsstaffel. In het herstelplan is vastgelegd dat de premie wordt verhoogd tijdens de eerste drie jaar van de herstelperiode. De herstelpremie bedraagt ten opzichte van 2008 2% (in 2009), 3% (in 2010) en 4% (in 2011) van de pensioengrondslag.

Naast het bepalen van de hoogte van de premie speelde ook het vraagstuk rondom de bijdragevaststelling van de overgangs- en suppletiereregeling (zie hierna). Dit vraagstuk heeft ertoe geleid dat de premie voor 2010 opgenomen voor het BPF is vastgesteld op 23,6%.

De kostendekkende premie over het boekjaar bedroeg 24.955 duizend euro. De feitelijke premie over het boekjaar bedroeg 24.710 duizend euro en de gedempte premie over het boekjaar bedroeg 19.301 duizend euro. De kostendekkende premie is als volgt samengesteld: actuariael benodigd (17.885 duizend euro), opslag in stand houden vereist vermogen (3.343 duizend euro), opslag voor uitvoeringskosten (1.615 duizend euro), de risico premies (1.896 duizend euro) en de premie ANW (216 duizend euro).

Bijdragevaststelling overgangs- en suppletiereregeling

In het verslagjaar is de wijze van bijdragevaststelling van de overgangs- en suppletiereregeling aan de orde gesteld bij zowel het bestuur van het pensioenfonds als het bestuur van de VUBAN. Hierop is eind 2009 door beide besturen besloten, mede ook naar aanleiding van de opmerkingen van het Ministerie van SZW en DNB, de bijdrageverdeling voor de komende jaren anders vorm te geven. Vanaf 1 januari 2010 zal vooraf vastgesteld worden welke bijdrage nodig is voor de financiering van de uitkerings- en uitvoeringslasten van de Stichting VUBAN in dat jaar. De bijdrage wordt apart gespecificeerd richting de aangesloten ondernemingen. Het bijdragepercentage voor de financiering van de overgangs- en suppletiereregeling bedraagt voor 2010 6,4% van de pensioengrondslag. De totale premie voor het pensioenfonds en de VUBAN bedraagt 30% (29% in 2009). Het verschil betreft de 1% herstelpremie.

Premie prepensioengerechtigden

Voor de premie voor de ouderdomspensioenregeling voor de prepensioengerechtigden met een ingangsdatum van vóór 1 januari 2006 is het premiepercentage van het ouderdomspensioen gewijzigd van 22,5% naar 24,5% per 1 januari 2009. Voor 2010 is de premie 25,5%.

Toeslagverlening

De toeslagverlening volgt het huidige toeslagbeleid dat is vastgelegd in een beleidsstaffel. Het fonds heeft de ambitie ieder jaar de opgebouwde pensioenen van de actieve deelnemers te verhogen met 50% van de algemene loonstijgingen op grond van de cao en de (opgebouwde) pensioenen van de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden te verhogen met 50% van de stijging van de consumentenprijsindex. Op basis van de financiële positie van het fonds ultimo 2009 heeft het bestuur besloten om per 1 januari 2010 geen toeslag toe te kennen. Dit volgt eveneens uit de maatregelen die zijn opgenomen in het herstelplan. Een ander betekent dat de inhaaltoeslag op dit moment voor actieven 6,98% bedraagt en inactieven (gepensioneerden) 9,54%. Zodra de financiële positie dit toelaat kan het bestuur eventueel besluiten tot het toekennen van inhaaltoeslag. Deelnemers en gepensioneerden hebben geen recht op inhaaltoeslag.

Beleggingen

Voor meer informatie over het beleggingsplan 2009, het gevoerde beleid, de performance en de marktontwikkelingen verwijzen wij u naar het hoofdstuk beleggingen.

Door lage dekkingsgraad geen waardeoverdracht

Als een werknemer van baan verandert, mag hij zijn pensioen overdragen naar zijn nieuwe pensioenfonds. Dit heet waardeoverdracht. Is de dekkingsgraad van het fonds lager dan 100%, dan mag het pensioenfonds waardeoverdrachten niet uitvoeren. Het moet deze volgens de Pensioenwet "opschorten". Het pensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche had tot juni 2009 een dekkingsgraad lager dan 100%. Om te voorkomen dat waardeoverdrachten worden gestart en vlak daarna weer moeten stoppen heeft het bestuur besloten dat de dekkingsgraad gedurende 3 maanden 100% of meer moet zijn voordat de overdrachten weer worden opgestart. De DNB is het hiermee eens. Dit betekent dat het fonds per 1 oktober 2009 weer meewerkt aan waardeoverdrachten. Of een verzoek om waardeoverdracht daadwerkelijk afgehandeld kan worden hangt ook af van de financiële situatie van het andere fonds.

DNB

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Uitkomst performancetoets boven de grenswaarde

Voor het jaar 2009 is een z-score behaald van -0,56. De performancetoets 2005-2009 komt hiermee uit op 0,41. Dit is de uitkomst op basis van de gewijzigde berekeningsmethode welke in 2007 is opgenomen in het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000. De uitkomst van de performancetoets wordt bepaald door de behaalde z-scores in de afgelopen 5 jaar.

Verhoging disconteringsvoet van 4,3% naar 4,5% per jaar

Het bestuur heeft besloten om per 1 januari 2010 bij de berekening van de kostendekkende premie uit te gaan van een disconteringsvoet van 4,5% per jaar. Als gevolg van gebruikmaking van de prognosetafels wordt geen opslag voor de toekomstige verbetering van de levensverwachting toegepast.

Incassobeleid en lastenverlichting

Het bestuur heeft besloten om het incassobeleid verder aan te scherpen. Het bestuur zal in 2010 het incassobeleid verder vormgeven.

Werkgevers ervaren dat de pensioenadministratie van hun medewerkers veel inspanning vraagt. Syntrus Achmea is daarom het programma Lastenverlichting gestart. Er komt een directe koppeling tussen de salarisadministratie van de werkgever en de pensioenadministratie van Syntrus Achmea.

Het doel van het programma Lastenverlichting is een actuele, volledige en juiste pensioenadministratie voor de werkgever en een betere inning, handhaving en controle voor het pensioenfonds. Voor de werkgever betekent dit dat hij met één druk op de knop digitaal de gegevensaanlevering kan afhandelen. Hierdoor neemt de kwaliteit van de gegevens als basis voor de pensioenadministratie sterk toe. Syntrus Achmea is druk bezig met dit programma en de verwachting is dat het vanaf 2011 voor de werkgevers in de Banden- en Wielenbranche mogelijk is om maandelijks digitaal de gegevens aan te leveren.

Administratieovereenkomst pensioenuitvoering

De administratieovereenkomst met Syntrus Achmea Pensioenbeheer is per 1 januari 2010 beëindigd. Het bestuur heeft een commissie ingesteld die zich gaat richten op het afsluiten van een nieuwe administratieovereenkomst. De huidige administratieovereenkomst, blijft na 1 januari 2010 tussen partijen van kracht totdat overeenstemming is bereikt over een nieuwe administratieovereenkomst. Deze nieuwe administratieovereenkomst zal dan met terugwerkende kracht ingaan op 1 januari 2010.

Na afloop van het verslag jaar is een intentie uitgesproken voor het afsluiten van een nieuwe overeenkomst met een looptijd tot en met december 2012.

Communicatie

Communicatie naar alle belanghebbenden van het fonds, maar met name naar de deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers is ook in 2009 een vast punt op de agenda van het bestuur geweest. Alle activiteiten vastgelegd in een communicatiebeleidsplan en communicatiejaarplan zijn nauw begeleid door de communicatiecommissie van het fonds. Het pensioenfonds heeft om de herkenbaarheid van het fonds te vergroten een nieuw logo ontwikkeld. Deze stijl is terug te vinden op het vernieuwde briefpapier, het Banden Bulletin, het UPO en op de website. Daarnaast bundelen het pensioenfonds en de redactie van 2MM (het magazine voor werknemers in de banden- en wielenbranche dat wordt uitgegeven door Stichting SUBP) de krachten om de werknemer in de Banden- en Wielenbranche nog beter te informeren over zijn of haar pensioen. Met de doelgroepgerichte jonge mannen campagne bestemd voor medewerkers tussen 21 en 35 jaar wil het pensioenfonds bij jonge deelnemers stimuleren na te denken over hun pensioen. In 2010 is de toegankelijkheid van de website verder geoptimaliseerd.

Jaarverslag 2008

Het jaarverslag 2008, inclusief het actuair verslag, werd door het bestuur vastgesteld in de bestuursvergadering van 18 juni 2009.

Compliance officer en gedragscode

Conform voorgaande jaren hebben alle bestuursleden een verklaring van naleving van de gedragscode over de periode 1 januari tot en met 31 december 2009 ondertekend. Door de compliance officer is geconcludeerd dat er geen zaken naar voren zijn gekomen waaruit blijkt dat er in strijd is gehandeld met de gedragscode van het fonds.

Nationale Nederlanden

In 2008 is het bestuur een overeenkomst aangegaan met Nationale Nederlanden betreffende de collectieve waardeoverdracht van werkgevers met een gedispenseerde regeling voor de doorsneeportefeuille naar het pensioenfonds.

Door de kredietcrisis is de dekkinggraad van het pensioenfonds eind 2008 gedaald en is er een situatie van dekkingstekort ontstaan. De Nederlandsche Bank (DNB) wilde daarom nog geen goedkeuring verlenen aan de collectieve waardeoverdracht. DNB is hierover in gesprek gegaan met Nationale Nederlanden. Nationale Nederlanden heeft vervolgens toegezegd dat deelnemers er niet op achteruit gaan indien een fonds besluit tot kortingsmaatregelen, met inachtneming van een bepaalde termijn. DNB is onder deze voorwaarde akkoord gegaan met de collectieve waardeoverdracht per 1 januari 2008.

In boekjaar 2009 is de collectieve waardeoverdracht vanuit Nationale-Nederlanden daadwerkelijk geëffectueerd. Voor deze collectieve waardeoverdracht is contractueel vastgelegd dat de contante waarde van de over te dragen pensioenaanspraken berekend zullen worden op basis van de fondsgrondslagen per 31 december 2007, inclusief een excassoreserve van 2% en een opslag dekkinggraad van 46%.

Aan het pensioenfonds is door Nationale Nederlanden een bedrag van € 10,9 mln. overgemaakt.

Alle tot 1 januari 2008 opgebouwde aanspraken zijn inmiddels opgevoerd in de systemen. De overkomende groep is in de reguliere administratie opgenomen.

Alle betrokkenen zijn in het verslagjaar geïnformeerd. De uitkeringsgerechtigden hebben informatie ontvangen. De deelnemers die zijn overgekomen vanuit Nationale Nederlanden hebben een welkomstbrief ontvangen. In deze brief is uitleg gegeven over de pensioenopbouw vanaf januari 2008 en over de overname van de bij Nationale Nederlanden opgebouwde aanspraken. Tenslotte hebben alle personen met een premievrije deelneming een brief ontvangen over de overname van de opgebouwde aanspraken.

Reglement en Statutenwijzigingen

Het bestuur heeft de volgende reglement- en statutenwijzigingen vastgesteld:

- wijziging pensioenreglement;
- wijziging van de statuten;
- wijziging van het uitvoeringsreglement;
- wijziging klachten- en geschillenreglement.

Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen weergegeven.

In het pensioen- en uitvoeringsreglement zijn ondermeer vastgelegd:

- het ambitieniveau (50% van loonstijging respectievelijk prijsstijging) van de toeslagverlening
- de premieverdeling tussen VUBAN en het pensioenfonds

15-jaars inkoop

Het bestuur heeft begin 2010 de wijze van financiering van de 15-jaars inkoop besproken. Vanaf 2012 zal de premie voor de voorwaardelijke overgangsregeling 55-min worden toegevoegd aan een reserve. Het gedeelte dat in een jaar benodigd is voor de voorwaardelijke overgangsregeling 55-min zal aan deze reserve worden onttrokken. Eind 2020 zal voldoende aanwezig zijn in deze reserve om het restant van de voorwaardelijke overgangsregeling in één keer te financieren. Deze reserve wordt niet meegenomen bij de berekening van de dekkingsgraad. In de jaarrekening over 2009 wordt aan de reeds bestaande reserve overgangsregeling 55-min buiten het fondsrendement niets toegevoegd of onttrokken. Vanaf 2012 wordt deze reserve afgebouwd met de ingekochte rechten voor ingegaan pensioen.

Deskundigheidsbevordering

Het bestuur heeft in verslagjaar een studiemiddag gevolgd over risicomangement. Daarnaast heeft zij zich voorbereid op de juridische en actuariële aspecten rondom de uitkomsten van de commissie Donner. Nieuwe bestuursleden hebben de SPO- opleiding besturen van een pensioenfonds gevolgd. Het bestuur streeft er naar dat zowel de deelnemersraad als het verantwoordingsorgaan in collectieve zin voldoet aan deskundigheidsniveau 1. Het verantwoordingsorgaan heeft in verslagjaar de SPO-opleiding 'Verantwoording in de praktijk' gevolgd. De deelnemersraad heeft een studiemiddag gehouden over risicobeheersing en financieel toetsingskader.

Goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance)

Het bestuur van het pensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche vindt het van groot belang om het fonds goed te besturen. In de afgelopen jaren zijn steeds meer richtlijnen en regels opgesteld om te zorgen dat het fonds zijn taken daadwerkelijk goed uitvoert. Zo publiceerde de Stichting van de Arbeid (STAR) in 2005 de "Principes voor goed Pensioenfondsbestuur". Deze principes bieden kaders voor zorgvuldig bestuur, intern toezicht, verantwoording, deskundigheid, openheid en communicatie. Maar ook andere regels spelen een rol: zo is de Code Tabaksblat van belang voor het beleggingsbeleid. Sinds 2007 zijn de principes goed pensioenfondsbestuur van de STAR verankerd in de Pensioenwet. De bedoeling van de principes is dat een pensioenfondsbestuur weet waarvoor het verantwoordelijk is en hoe het die verantwoordelijkheid moet dragen en moet afleggen.

Principes bij beloningsbeleid

Op 6 mei 2009 hebben DNB en AFM de "Principes voor beheerst beloningsbeleid" gepubliceerd. (verder: de Principes). De Principes zijn gericht op de financiële ondernemingen en op pensioenfondsen die onder toezicht staan van DNB of AFM. In een gezamenlijke brief van 24 juni 2009 aan de pensioenfondsen hebben DNB en AFM duidelijk gemaakt dat het beloningsbeleid ook bij pensioenfondsen en hun uitvoerders in lijn moet zijn met de Principes.

In de kern is het doel van de Principes: het tegengaan van "perverse beloningsprikkel". Met naleving van de Principes zijn soliditeit, integriteit en voldoen aan verwachtingen bij belanghebbenden van het pensioenfonds gediend. Pensioenfondsen moeten de Principes concreet toepassen op hun situatie en daartoe hun beloningsbeleid kritisch tegen het licht houden en waar nodig aanpassen. Het gaat daarbij niet alleen om de beloning van bestuurders, maar ook om uitbestede werkzaamheden van het pensioenfonds. Het beheerste beloningsbeleid past binnen het thema risicobeheer van een pensioenfonds.

Het bestuur heeft in verslagjaar besloten dat zij van de ondernemingen aan wie activiteiten zijn uitbesteed een verklaring omtrent het in die onderneming gevoerde beloningsbeleid verlangt. Als de ontvangen verklaring daartoe aanleiding geeft of als na verzoek geen verklaring wordt ontvangen zal het pensioenfonds met de betreffende onderneming in gesprek gaan over het daar toegepaste beloningsbeleid voor zover gerelateerd aan activiteiten voor het pensioenfonds. De inzet daarbij zal zijn om een beloningsbeleid te bevorderen dat in lijn is met de Principes voor beheerst beloningsbeleid.

Gezamenlijke geschillencommissie

In 2008 heeft het pensioenfonds samen met een aantal andere pensioenfondsen in administratie bij Syntus Achmea besloten om een gezamenlijke geschillencommissie op te zetten.

Zelfevaluatie

Het bestuur heeft een procedure besproken voor een periodieke zelfevaluatie. Hiermee evalueert het bestuur in principe jaarlijks het functioneren van het bestuur en haar commissies en aan het fonds gerelateerde organen. De evaluatie vindt plaats aan de hand van de volgende onderwerpen: deskundigheid en samenstelling bestuur, bijdrage leden bestuur, tijd/efficiency bestuursvergaderingen, bevoegdheden/verwachtingen, functioneren commissies, gedragscode, verantwoording over het gevoerde beleid, strategie en beleid, goed pensioenfondsbestuur, uibesteding, transparantie, openheid en communicatie. Door alle extra activiteiten in het verslagjaar is de evaluatie uitgesteld naar medio 2010. De resultaten hiervan komen terug in het jaarverslag 2010.

Intern toezicht

Het bestuur heeft in 2009 als visiteur Vak VC (visitatiepool voor gezamenlijke pensioenfondsen) aangewezen voor intern toezicht. In april 2010 heeft de visitatie plaatsgevonden van het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds. Het verslag van de visitatiecommissie treft u hieronder aan. De aanbevelingen, die de visitatiecommissie heeft gemaakt, zijn door het bestuur in 2010 deels al opgepakt c.q. zullen in 2010 verder worden uitgewerkt. Het bestuur overweegt om vanaf 2011 jaarlijks op onderwerpen een deelvisitatie uit te voeren.

Verslag van de visitatiecommissie

Algemeen oordeel

De indruk van de visitatiecommissie is in overwegende mate positief. Op basis van de documentatie en de gevoerde gesprekken is de visitatiecommissie van mening dat het bestuur van het pensioenfonds de meeste zaken naar behoren heeft geregeld. Het bestuur is onafhankelijk van CAO-partijen en legt op een open manier verantwoording af over de besluitvorming. Aan de risicobeheersing op lange termijn zou wat meer – gestructureerd – aandacht kunnen worden besteed.

Belangrijkste bevindingen

Hoewel er volgens de statuten geen dagelijks bestuur bestaat, functioneren voorzitter en secretaris wel als zodanig. Eén bestuurslid en een plaatsvervangend bestuurslid bemannen samen de voor het fonds belangrijke beleggingscommissie en de communicatiecommissie. Daarnaast geeft het bestuur aan dat er veel informeel overleg is tussen bestuursleden. Dat is te zien in de vastlegging van besluiten in de notulen: niet altijd is het “waarover” en het “waarom” helder. Bij bestuur, deelnemersraad en verantwoordingsorgaan is een sterke intentie om goed samen te werken, maar de “kaders” voor ieders functioneren waren niet steeds duidelijk.

Het bestuur heeft adequaat gereageerd op de kredietcrisis, maar structureel zijn verbeteringen mogelijk in de risicobeheersing. Het fonds heeft geen stembeleid geformuleerd, noch een beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen

Sinds begin 2008 heeft het fonds een nieuwe vermogensbeheerder, waarmee een goede uitbestedingovereenkomst is gesloten. Dat geldt helaas niet voor de uitbestedingovereenkomst met de administrateur: die is verouderd, mist een aantal wettelijke vereisten en bevat onvoldoende afspraken over het gewenste serviceniveau. Er wordt momenteel onderhandeld over een nieuwe overeenkomst.

Veel tijd en aandacht wordt besteed aan communicatie, maar de visitatiecommissie vraagt zich af, of die communicatie voldoende effectief is, qua middelen en kosten. Het fonds heeft – op basis van een hoog integriteitbesef – veel maatregelen getroffen in het kader van Pension Fund Governance. Een deskundigheidsplan voor deelnemersraad en verantwoordingsorgaan ontbreekt echter en dat van het bestuur kan op een aantal punten nog verbeterd worden.

Belangrijkste aanbevelingen

- a. Verbeter de vastlegging over de besluitvorming in het bestuur door het concrete besluit plus de overwegingen daarvoor in de notulen op te nemen.
- b. Zorg er voor dat de rol en de taakopvatting van zowel de deelnemersraad als het verantwoordingsorgaan duidelijker worden in hun relatie met het bestuur
- c. Leg op structurele wijze in de ABTN vast hoe de financiële en niet-financiële risico's worden beheerst. Hierbij zou de systematiek van FIRM een kader kunnen zijn.
- d. Neem in de ABTN tevens de risicobeheermaatregelen op van de vermogensbeheerder, plus een termijn waarbinnen de ALM-studie wordt geactualiseerd.
- e. Formuleer een stembelid en een beleid voor Maatschappelijk Verantwoord beleggen en neem dit op in de ABTN.
- f. De tekst van de Verklaring inzake beleggingsbeginselen dient aangepast te worden aan de doelgroep: leesbaarheid. Deze aanbeveling geldt in feite voor alle communicatie-uitingen.
- g. Doe een o-meting bij de doelgroep om vast te stellen hoe het kennisniveau is en waar de grootste informatiebehoefte ligt.
- h. Houdt de communicatiekosten beperkt, door alléén die (niet-wettelijke) communicatiemiddelen te gebruiken, waaraan behoefte is bij de doelgroep en waarvan voldoende effect verwacht mag worden.
- i. Zorg op korte termijn voor een nieuwe, moderne uitbestedingovereenkomst met de uitvoeringsorganisatie, waarin alle zaken geregeld zijn die de Pensioenwet voorschrijft
- j. Maak over de volle breedte van de overeenkomsten – ook die met Mn Services – heldere, meetbare en controleerbare serviceafspraken.
- k. Verbeter het aanwezige deskundigheidsplan, zowel voor bestuur, deelnemersraad als verantwoordingsorgaan, zodat dit voor alle organen een basis is voor een continue opleidingsplan en het eventueel inpassen van nieuwe leden van die organen.
- l. Stel – eveneens voor alle organen – een adequate procedure vast voor een periodieke evaluatie van het functioneren als geheel en van de individuele leden, zodanig dat aan de eisen die gesteld mogen worden aan een valide, kritisch en betrouwbaar zelfonderzoek kan worden voldaan.

Reactie bestuur op verslag visitatiecommissie

Het Dagelijks Bestuur heeft met veel interesse en belangstelling kennis genomen van de conclusies en aanbevelingen van de Visitatiecommissie. Zij heeft bovendien de kritische houding als bijzonder constructief ervaren. Daar waar op korte termijn verbeteringen en aanbevelingen bruik- en toepasbaar zijn, zal het bestuur procedurewijzigingen structureel doorvoeren. Afsluitend is een woord van dank gerechtvaardigd.

Controle beleggingsadministratie door Institutional Trust Services (ITS)

Risicomangement is het sleutelwoord voor pensioenfondsen. Met het volledig uitbesteden van het beheer van de beleggingsportefeuille en de pensioenadministratie is er noodzaak om additionele beheersmaatregelen te treffen. In dit kader heeft het bestuur van het pensioenfonds besloten een onafhankelijk controlerend backoffice te introduceren die de kwaliteit van de stuurinformatie en de achterliggende administratieve processen met betrekking tot de beleggingsportefeuille beoordeelt. Deze nieuwe administratieve functie wordt vanaf november 2009 vervuld door Institutional Trust Services BV. ITS is in 1999 opgericht als zelfstandige juridische entiteit gespecialiseerd op het gebied van beleggingsadministratie en is in het bezit van SAS70 Type II.

Institutional Trust Services vervult voor het pensioenfonds een reguliere controlerende functie. Maandelijks worden de administratieve processen en rapportages van de fiduciair manager beoordeelt, waarbij met name het berekende rendement en de uitvoering van het beleggingsbeleid worden getoetst. Daarnaast wordt tevens een controle uitgevoerd op de door de pensioenadministrateur berekende dekkingsgraad. Maandelijks rapporteert Institutional Trust Services de uitkomsten van de onafhankelijke toets aan de beleggingscommissie, zodat indien nodig corrigerende maatregelen getroffen kunnen worden. Na een opstartperiode heeft Institutional Trust Services over de maanden november en december positief gerapporteerd. Dit betekent dat er geen materiële bevindingen zijn gerapporteerd ten aanzien van de processen en rapportages van de fiduciair manager en pensioenadministrateur.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De Stichting bedrijfstakpensioenfondsen voor de Banden- en Wielenbranche belegt in beleggingsfondsen van Mn Services. Voor deze beleggingsfondsen voert Mn Services een beleid van verantwoord ondernemen. Dit beleid wordt in opdracht van de besturen van die Mn services Fondsen ontwikkeld, vastgesteld en uitgevoerd door Mn Services. Op deze manier wordt voor de opdrachtgevers vorm en inhoud gegeven aan het verantwoord beleggingsbeleid van het pensioenfonds en kan het fonds voldoen aan de WFT-verplichting tot het hebben en publiceren van een stembeleid en een stemrapportage.

In de loop van 2007 stelde Mn Services voor de Mn Fondsen een beleid vast voor maatschappelijk verantwoord beleggen. In 2008 ondertekende Mn Services de VN Principes voor Verantwoord Investeren (UN PRI). Tevens werden de acht leidende beginselen vastgesteld, gebaseerd op internationale verdragen (Rio Declaration, ILO, OESO, UN Global Compact e.a.). De implementatie van maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid vindt plaats langs een viertal pijlers.

- Uitsluiting; De Mn Services Fondsen voeren een actief uitsluitingbeleid op ondernemingen die direct betrokken zijn bij de productie van clustermunitie en anti persoonsmijnen
- Integratie van Environment, Social en Governance criteria (ESG) in alle beleggingscategorieën.
- Actief aandeelhouderschap; Mn Services stemt op (bijna) alle aandelen wereldwijd tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Bij de voorbereiding van stemmingen toetst Mn Services de voorstellen van ondernemingen aan de beginselen van goed ondernemingsbestuur, waaronder ook het sociaal beleid, milieubeleid en de omgang met mensenrechten. Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen kaart Mn Services ook actief zaken aan bij de betrokken ondernemingen ten behoeve van het stimuleren van duurzaamheid.
- Thematisch beleggen

In 2009 zijn verdere vorderingen gemaakt met de uitvoering van het beleid verantwoord beleggen.

Op haar website laat de Stichting bedrijfstakpensioenfondsen voor de Banden- en Wielenbranche zien hoe Mn Services namens het fonds gestemd heeft tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Daarnaast brengt het pensioenfonds op haar website regelmatig verslag uit over het programma van dialoog met ondernemingen en de resultaten daarvan. Indien de bedrijfsvoering van een onderneming niet aan de beginselen voldoet op productniveau, beleggen de beleggingsfondsen van Mn Services en daarmee ook het pensioenfonds niet in de onderneming. Het gaat daarbij tot nu toe vooral om ondernemingen die omstreden wapens produceren.

Risicoparagraaf

De risico's verbonden aan de pensioenregeling worden door het fonds, met uitzondering van het arbeidsongeschiktheids- en het overlijdensrisico, zelf gedragen. Het arbeidsongeschiktheid- en overlijdensrisico zijn verzekerd bij Swiss Re. De risico's worden geïnventariseerd en periodiek vastgesteld in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), waarin de verzekeringstechnische aspecten van de regeling worden omschreven en waarmee het fonds uitvoering geeft aan de wettelijke vereisten. De toets in hoeverre de doelstelling en het gevoerde beleid worden bereikt, zal ten minste jaarlijks plaatsvinden aan de hand van het jaarverslag en de door de actuaris van het fonds uitgebrachte analyse. Het pensioenfonds heeft de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle vastgelegd in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Het fonds heeft beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding. Belangrijke aspecten hierin zijn dat de pensioenuitvoerder, Syntrus Achmea, beschikt over een zgn. SAS-70 verklaring type 2. Deze verklaring geeft zekerheid dat de bedrijfsprocessen en de daarin opgenomen interne controles, in opzet bestaan en adequaat zijn (type1) en effectief hebben gewerkt (type 2). Met Syntrus Achmea is het fonds een gedetailleerde Service Level Agreement (SLA) overeengekomen.

Ook de vermogensbeheerder van het fonds, Mn Services, beschikt over een SAS-70 verklaring type 2, waardoor zekerheid wordt verkregen dat de bedrijfsprocessen en de daarin opgenomen interne controles met betrekking tot het vermogensbeheer, in opzet bestaan en adequaat zijn (type1) en effectief hebben gewerkt (type 2). Ook met Mn Services is het fonds een

Service Level Agreement (SLA) overeengekomen. Met de vermogensbeheerder zijn ook nadere beheerafspraken gemaakt. In een mandaat of beleggingsplan worden jaarlijks de beheerafspraken vastgelegd. Deze afspraken betreffen onder andere de samenstelling van de portefeuille, de tactische marges, het durationbeleid de performancemeting, de benchmarks en het valuta- en derivatenbeleid, de risicometing en –beheersing. De in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn beleggingen, vorderingen en schulden. Financiële instrumenten zijn opgenomen tegen actuele waarde, voor zover niet anders is aangegeven. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid, met name ten behoeve van afdekking van rente- en valutarisico wordt gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De belangrijkste risico's zijn het valuta-, rente- en kredietrisico. Ten behoeve van het risicobeheer is het volgende beleid vastgesteld.

Beleggingsrisico's

De beleggingsrisico's zijn als volgt onder te verdelen:

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke beleggingen (aandelen, commodities, private equity, hedge funds, vastgoed en infrastructuur) verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden. Het structurele marktrisico wordt beheerst binnen het Asset Liability Management (ALM)-proces. Op grond daarvan wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de ALM-beleggingsmix.

Voor de beheersing van het marktrisico in samenhang met het renterisico wordt gebruik gemaakt van actieve weging van de diverse assetcategorieën en wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Relatieve marktrisico

Dit is het risico dat de vermogensbeheerders bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid afwijken van het vastgestelde ALM-beleid. Hiertoe zijn strategische marges gedefinieerd welke dagelijks worden gemonitord.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Valutarisico's worden afgedekt met valutaderivaten, voornamelijk valutatermijncontracten. Binnen de aandelenportefeuille is in het verslagjaar het valutarisico van de volgende valuta structureel 100% van de exposure op benchmarkniveau afgedekt:

- Amerikaanse dollar (USD)
- Japanse yen (JPY)
- Engelse pond (GBP)

Renterisico

Renterisico is het risico dat het saldo van de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert door veranderingen in de marktrente. Het structurele renterisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Integrale beheersing van de balansrisico's is onderdeel van de nieuwe financiële opzet. Meer over de durationmatching van het fonds vindt u terug onder de paragraaf 'Risicobeheer en derivaten' welke een onderdeel van de jaarrekening vormt.

Kredietrisico

Dit risico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als prijsrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse. Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het fonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidsstellingen.

Actuariële risico's

De actuariële risico's zijn als volgt onder te verdelen;

Strategische risico/solvabiliteitsrisico

Het risico dat de ontwikkeling van het vermogen (in de vorm van beleggingen en premies) niet optimaal aansluit op de ontwikkeling van de verplichtingen, waardoor de beoogde pensioenkwaliteit en de beoogde financierings-doelstelling niet kunnen worden gehaald.

Er is een aantal beleidsinstrumenten waarmee de financiële positie kan worden bijgestuurd. Deze beleidsinstrumenten zijn de pensioenregeling, het indexeringsbeleid, het premiebeleid, het beleggingsbeleid en het liabilitymanagement beleid. Met ALM wordt samenhang aangebracht tussen deze beleidsinstrumenten.

Verzekeringstechnisch risico

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, waarvan het langlevensrisico het belangrijkste is. Bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen worden prudente veronderstellingen gehanteerd waaronder leeftijdscorrectiefactoren alsmede toekomstige verbetering van de levensverwachting. Hierdoor vindt periodieke bijstelling plaats. Andere verzekeringstechnische risico's zijn kortlevensrisico en looninflatie.

Operationele risico's

De operationele risico's zijn als volgt onder te verdelen;

Algemeen

Het betreft hier risico's welke inherent zijn aan het (dis)functioneren van mens en machine in de primaire operationele processen van het fonds. Deze risico's worden afgedekt door een veelheid van elkaar aanvullende maatregelen zoals bijvoorbeeld back-up & recovery procedures, logische & fysieke toegangsbeveiliging, testprocedures, etc.

Liquiditeitsrisico

Aangezien de som van de premies, directe beleggingsopbrengsten en aflossingen van beleggingen in vastrentende waarden de som van uitkeringen en kosten verre te boven gaat, is de kans op een liquiditeitstekort beperkt, temeer daar altijd de mogelijkheid bestaat beursgenoteerde beleggingen per ommegaande te verkopen.

Compliance risico

Het risico van het niet voldoen aan fingerende wet- en regelgeving danwel het niet tijdig onderkennen van veranderingen in de wet- en regelgeving. Hiertoe zijn compliance manuals opgesteld welke extern zijn getoetst.

Risico's voor de deelnemers

Actuariële en beleggingsrisico's worden collectief gedeeld. Naast de premies zijn de beleggingsopbrengsten een belangrijke financieringsbron voor de opbouw van nieuwe pensioenaanspraken. Partiële toeslagverlening, of het geheel achterwege laten van toeslagverlening, biedt soulaas als de financiële positie van het fonds daartoe aanleiding geeft. Het effect daarvan is groter dan met premieverhogingen kan worden bereikt. Bovendien is het eerlijker: premieverhogingen raken alleen de actieve deelnemers (en de werkgevers) waar indexatiekortingen ook de slapers en de uitkeringsgerechtigden raakt.

Pensioenontwikkelingen 2009, regelgeving en overheidsbeleid

Toeslagenlabel

Het verhogen van het pensioen vanwege loon- of prijsstijging heet toeslag. Het bestuur van het pensioenfonds beslist jaarlijks of het een toeslag verleent. Dit kan alleen als daarvoor voldoende financiële middelen beschikbaar zijn. Voor een

begrijpelijke communicatie over het toeslagbeleid van het pensioenfonds voerde de Pensioenwet een toeslagenlabel in. Dit label staat op bijna alle communicatiemiddelen. Hiermee maken pensioenfondsen duidelijk of de pensioenen de komende jaren kunnen stijgen met de prijsstijgingen, met andere woorden of de koopkracht op peil blijft. Naast het toeslagenlabel moet het fonds een voorwaardelijkheidsverklaring gebruiken. Daarin wordt het toeslagbeleid verder uitgelegd. Het gaat dan om de ambitie die het fonds heeft voor de mate waarin toeslagen worden gegeven. En ook hoe toeslagen worden betaald. Verder geeft het label aan wat daarvan de laatste drie jaar is waargemaakt. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is de toezichthouder die zich concentreert op het gedragstoezicht van pensioenfondsen. Het toeslagenlabel valt onder het toezicht van de AFM.

Vanwege de bijzondere economische situatie in 2009 besloot minister Donner dat het toeslagenlabel in 2009 niet gebruikt hoefde te worden. Toepassing van het toeslagenlabel in de huidige economische situatie kon verwarring veroorzaken bij de belanghebbenden, zo was de argumentatie. In plaats daarvan ontwikkelde de pensioensector, in overleg met de toezichthouder AFM, een modelbrief. Deze brief informeerde deelnemers en pensioengerechtigden over de financiële crisis, de situatie van de pensioenuitvoerder en de gevolgen voor hun pensioen. Met deze brief hebben de pensioenfondsen ook over de toeslagverwachting over 2009 gecommuniceerd met alle belanghebbenden. Dit gebeurde in het tweede kwartaal van 2009. In 2010 wordt het toeslagenlabel wel toegepast.

AFM vraagt fonds zelf aan te geven of communicatie goed is

De toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) stuurde op 8 december 2008 een tweede self assesment aan pensioenfondsen met het verzoek informatie te geven over de wijze waarop communicatie aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden plaatsvindt; AFM vroeg aan te geven hoe het pensioenfonds omging met informatieverstrekking en hoe de zorgplicht werd ingevuld. Het pensioenfonds heeft de self assesment ingevuld en retour gezonden naar de AFM. In april 2009 koppelde de AFM de resultaten terug aan het pensioenfonds. De AFM was van mening dat het fonds 84% scoorde op het terrein van de informatieverstrekking.

Trend: vergrijzing en ontgroening: overheid wil AOW leeftijd verhogen

In 2009 was sprake van een economische recessie en een toenemende werkloosheid. Aan de andere kant ontstaat de komende jaren door vergrijzing en ontgroening juist een verminderd arbeidsaanbod en een verwacht tekort aan beschikbare arbeid. Daarnaast is sprake van een stijgende levensverwachting van mannen en vrouwen. Redenen voor het kabinet om de AOW-leeftijd te willen verhogen naar 67 jaar. Werkgevers en werknemers vertegenwoordigd in de Sociaal Economische Raad (SER) kregen tot eind september de gelegenheid te komen met een (betaalbaar) alternatief plan voor de verhoging van de AOW-leeftijd. Dat is niet gelukt. Sociale partners zijn het niet eens geworden over de AOW-leeftijd en de gevolgen voor aanvullende pensioenen. Het kabinet kwam vervolgens met een concreet wetsvoorstel om de AOW-leeftijd in twee stappen te verhogen naar 67 jaar. Eind februari 2010 viel het kabinet. Het onderwerp AOW-leeftijd werd vervolgens controversieel verklaard. Hierdoor wordt het onderwerp AOW pas na de verkiezingen in juni 2010 weer opgepakt.

Flexibilisering van de AOW-leeftijd

In de Tweede Kamer ligt een wetsvoorstel dat het mogelijk maakt om vanaf 2010 de ingangsdatum van het AOW-pensioen uit te stellen. Het AOW-pensioen kan maximaal vijf jaar - geheel of gedeeltelijk - worden uitgesteld ten opzichte van de huidige AOW-leeftijd van 65 jaar. Het kabinet verwacht dat 5% van de nieuwe AOW-gerechtigden kiest voor uitstel. Gaat de AOW-uitkering later in, dan wordt de uitkering ook hoger. Het kabinet wil hiermee een flexibeler systeem van pensionering introduceren. Daarnaast hoopt het kabinet op een cultuuromslag, waarbij mensen 65 jaar niet meer als definitief eindpunt zien van hun werkzame leven. Tot slot hoopt minister Donner het mensen gemakkelijker te maken om door te werken na hun 65ste als ze dat zelf willen. Minister Donner en staatssecretaris Klijnsma van SZW vroegen op 11 november 2009 per brief aan de Tweede Kamer om dit wetsvoorstel zo spoedig mogelijk te behandelen. Ook bij de huidige AOW-gerechtigde leeftijd van 65 jaar kan behoefte bestaan om de AOW later te laten ingaan. Ook dit wetsvoorstel is controversieel verklaard omdat het kabinet demissionair is. Het wordt pas verder behandeld na de verkiezingen.

Pensioenregister van start

In de Pensioenwet is bepaald dat de pensioenuitvoerders een pensioenregister inrichten. Het register gaat alle Nederlandse pensioenregelingen via internet toegankelijk maken. Iedereen tussen de 15 en 65 jaar met een burgerservicenummer en een DigiD kan straks inloggen en een overzicht opvragen van zijn eigen pensioenregelingen en AOW-rechten. Zo kan iedere Nederlander straks duidelijk zien hoe hoog zijn totale oudedagsvoorziening is, bij welke pensioenuitvoerder het

pensioen is opgebouwd en waar hij terecht kan voor meer informatie. Op 7 mei 2008 is de Stichting Pensioenregister opgericht, een samenwerkingsverband van de pensioenkoepels, verzekeraars en Sociale Verzekeringsbank. De stichting begeleidt de ontwikkeling van het pensioenregister. De pensioensector draagt de kosten zelf. Het is de bedoeling dat het register per 1 januari 2011 van start gaat. Volgens de wet moet het pensioenfonds elke vijf jaar informatie aan slapers verstrekken over hun opgebouwde pensioenaanspraken. Dit geldt overigens alleen voor degenen die na 1 januari 2008 slaper zijn geworden én de slapers die zich bij de pensioenuitvoerder hebben gemeld met het verzoek om hen deze informatie te verstrekken. Dat betekent bijvoorbeeld dat het niet verplicht is om informatie te verstrekken over slapers die voor 1 januari 2008 slaper zijn geworden. Een verzoek via het pensioenregister wordt gezien als een wettelijk verzoek om slapersinformatie te verstrekken. Het is dan ook bijna onvermijdelijk om ook aan degenen die slaper zijn geworden voor 1 januari 2008 informatie te verstrekken. In 2009 is bij de uitvoerder, Syntrus Achmea, een project gestart voor de tijdige invoering van het pensioenregister. Syntrus Achmea heeft de pensioenfondsbesturen betrokken bij de voorbereidingen van het pensioenregister.

FVP regeling: geen nieuwe instroom per 1 januari 2011

De Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (FVP) helpt werklozen van 40 jaar en ouder pensioen op te bouwen. FVP heeft in december 2008 bekendgemaakt dat de FVP-regeling een jaar langer blijft bestaan. De regeling loopt nu door tot 1 januari 2011. Werknemers die vóór 2011 in de WW terecht komen, kunnen nog een FVP-bijdrage aanvragen. Werknemers die daarna WW-gerechtigd worden niet meer. Werknemers die in 2010 werkloos worden, kunnen geconfronteerd worden met een korting op hun FVP-bijdrage. Het FVP-bestuur beslist daar later over.

Afkoop kleine pensioenen

Gezien de financiële positie van het pensioenfonds heeft het bestuur besloten vooralsnog af te zien van het afkopen van kleine pensioenen. Naar verwachting zal het bestuur in 2010 kunnen overgaan tot afkoop van de kleine pensioenen.

Beleggingen

Financiële markten in 2009

2009 was een jaar van extremen. Bij de start van het jaar verkeerden economieën in een diepe recessie, dreigde zelfs een depressie, leken de massale ingrepen van centrale banken en overheden geen enkel effect te sorteren en konden de koersen van risicodragende activa geen bodem vinden. Begin maart vond echter een plotselinge omslag in de financiële markten plaats. Toenemende fiducia in de maatregelen en vasthoudendheid van de autoriteiten, meevallende berichten over het Amerikaanse bankwezen en voorzichtige eerste signalen van economische stabilisatie, brachten de koersdalingen een halt toe. Op 9 maart werd het startsein gegeven van de scherpste rally sinds vele decennia. De financiële markten liepen daarmee evenwel vooruit op de economische realiteit. De wereldeconomie verkeerde nog in een zeer diepe recessie en het zou maanden duren voordat ook daar het dieptepunt werd gepasseerd.

Met name twee factoren zorgden ervoor dat economische stabilisatie uiteindelijk volgde; de stimuleringsmaatregelen en de voorraadcyclus. Voornamelijk in de Verenigde Staten had het bedrijfsleven ongekend pro-actief gereageerd op de (zeer) slechte vooruitzichten na het faillissement van Lehman Brothers in september 2008. De diepe ingrepen in voorraden, productie, investeringen en personeelsbestand bleken echter te veel doorgeschoten in verhouding met de daadwerkelijke ontwikkeling van de vraag. Toen de vraaguival ten einde kwam als gevolg van belastingverlagingen, additionele fiscale impulsen en renteverlagingen, nam de mate van voorraadafbouw af, waardoor de productie weer opveerde. In eerste instantie in Azië, maar in het derde kwartaal zorgde deze voorraadcyclus ook in de G3 voor een officieel einde aan de recessie.

De terugkeer van economische groei betekende zeker niet dat al het leed al geleden was. Werkloosheid en faillissementen bij zowel bedrijven, als huishoudens bleven doorstijgen. Ook noopten de hoog opgelopen schuldenlast, alsmede dalende inkomens en de mentale schok van de crisis, tot een aanhoudende schuldsanering. Het economische herstel kende daarmee, in vergelijking met 'normale' herstelfasen, een gematigd en kwetsbaar karakter. Het aanhoudende gevaar voor een terugval in recessie maakte dat overheden en centrale banken – een enkele uitzondering daargelaten – de geldkraan gedurende 2009 wijd open lieten staan. Vanwege de diepe schuldsanering in de private sector vertaalde zich dit echter niet in toenemende kredietverlening. Dit betekende dat het nieuw gecreëerde geld niet door de reële economie werd geabsorbeerd.

Wel had het zeer ruime monetaire beleid een indirect effect op de financiële markten. Doordat het rendement op het aanhouden van liquide middelen tot praktisch nul werd gereduceerd, kwam er in de financiële markten een zogenaamde 'search for yield' op gang. In plaats van genoeg te nemen met beleggingen die relatief risicoloos zijn, maar nauwelijks rendement bieden, stapten beleggers in toenemende mate in risicodragende beleggingen met een hoger verwacht rendement. Dit bleef de rally van risicodragende activa voeden. Met andere woorden, grosso modo was er in 2009 sprake van een situatie waarin de monetaire condities zeer ruim waren, maar de kredietverlening juist afnam en de hierdoor ontstane excessieve liquiditeiten hun uitweg vonden richting activamarkten.

De rally van risicodragende activa verloor echter aan kracht in de laatste fase van het jaar en de koersen staan begin 2010 zelfs weer onder neerwaartse druk. Beleggers werden kort achter elkaar tot tweemaal toe opgeschrikt door plotseling weer oploeiende kredietzorgen; eind november kwam investeringsmaatschappij Dubai World in betalingsproblemen, in december gevolgd door een officiële verlaging van de kredietstatus van Griekenland door rating agency Fitch. In het nieuwe jaar zijn daar additionele zorgen bijgekomen in de vorm van monetaire verkrappingsmaatregelen door de Chinese autoriteiten en voorstellen voor verregaande, potentieel groeiremmende, aanpassingen in het toezicht op banken in de Verenigde Staten.

Beleggingsbeleid 2009

Op grond van de in 2008 verslechterde financiële positie van het fonds en de verwachting dat het einde van de economische crisis nog niet in zicht was, besloot het Bestuur eind 2008 om de risico's in de beleggingsportefeuille terug te brengen.

Als belangrijk onderdeel van deze zogenaamde 'derisking' in het beleggingsbeleid besloot het bestuur om het nominale renterisico ten opzichte van de verplichtingen verder te verkleinen. De matchingportefeuille werd daartoe uitgebreid van ca. 60% in 2008 tot ca. 69% in 2009. Tevens werd besloten om een substantieel belang in langlopende Europese staatsobligaties, bedrijfsobligaties en liquiditeiten in de matchingportefeuille op te nemen. Hierdoor werd naast de beoogde uitbreiding van de matchingportefeuille ook een langere gemiddelde looptijd van de matchingportefeuille bewerkstelligd. Het risico ten opzichte van de verplichtingen werd hierdoor teruggebracht. Naast de uitbreiding van de fysieke matchingportefeuille was er ook behoefte een gedeelte in rentederivaten (rentewaps) aan te houden.

Naast de uitbreiding van de matchingportefeuille besloot het Bestuur anderzijds om de beleggingsrisico's in de returnportefeuille verder terug te brengen door verkoop van risicodragende beleggingen. De omvang van de returnportefeuille werd daarom teruggebracht tot ca. 31%. In de tweede helft van 2008 was de omvang van de returnportefeuille al sterk teruggelopen van ca. 40% begin 2008 tot ca. 32% aan het eind van 2008. Binnen de returnportefeuille werd besloten tot een verschuiving van aandelen naar hoogrentende waarden. In de financiële crisis waren de vergoedingen voor kredietrisico sterk opgelopen. Op basis van de verwachting dat hoogrentende waarden een gunstiger risico-rendements profiel boden in vergelijking met aandelen, werden aandelen verkocht en hoogrentende Amerikaanse en Europese obligaties gekocht. Daarnaast werden binnen de Alternatieve Investerings de belangen in hedge funds teruggebracht. Ook de beleggingen in Global Tactical Asset Allocation (GTAA) werden gedeeltelijk teruggebracht. De investeringen in de illiquide beleggingscategorieën onroerend goed en infrastructuur werden in 2009 voor zover mogelijk 'bevroren'.

De transacties in het kader van de uitvoering van het beschreven zogenoemde 'derisking' besluit zijn begin 2009 uitgevoerd. Door deze aanpassingen in de beleggingsportefeuille is de discrepantie tussen de feitelijke beleggingsportefeuille en het gewenste lange termijn strategische beleggingsbeleid toegenomen.

Vanwege het hogere risico kan het gewenste lange termijn strategisch beleggingsbeleid uitsluitend worden aangehouden bij een voldoende groot buffervermogen. Momenteel is dit buffervermogen niet tot onvoldoende aanwezig. Zolang er sprake is van een situatie van onderdekking en/of reservetekort zullen de risico's in de beleggingsportefeuille daarom beperkt dienen te zijn, overeenkomstig het Toezichtskader van De Nederlandsche Bank (DNB) en het begin 2009 opgestelde en door DNB goedgekeurde Herstelplan.

In 2008 is het beleggingsbeleid gewijzigd. Aanleiding daartoe waren met name de volgende aspecten: de overgang naar marktwaarde van de pensioenverplichtingen met als gevolg een sterke toename van de volatiliteit, de gewenste toename van het aantal beleggingscategorieën teneinde tot een betere risicospreiding te komen en de als gevolg van het voorgaande

toenemende complexiteit en daarmee gepaard gaande vereiste deskundigheid.

Begin 2008 is Mn Services als fiduciair vermogensbeheerder van het fonds aangesteld met als belangrijkste taken het adviseren van het bestuur inzake het te voeren beleggingsbeleid, het uitvoeren van het door het bestuur vastgestelde beleid en het rapporteren omtrent de uitvoering hiervan.

Voor het vaststellen van het nieuwe beleggingsbeleid is een verkorte ALM-studie (ALM = Asset Liability Management) verricht. Op grond van die ALM studie besloot het fonds de verhouding tussen de matchingportefeuille en de returnportefeuille op 60/40% vast te stellen. De matchingportefeuille heeft als doel om de gevolgen van veranderingen van de rente en inflatie op de dekkingsgraad te verkleinen. Vastrentende waarden zijn het beste instrument om dit te bereiken. Met behulp van de returnportefeuille zal een hoger rendement moeten worden behaald. Dit is bedoeld om toekomstige indexatie veilig te stellen. De returnportefeuille bestaat uit beleggingen met een hoger verwacht rendement dan staatsobligaties. De returnportefeuille heeft een brede spreiding over aandelen (ontwikkelde landen en opkomende landen), hoogrentende bedrijfsobligaties en staatsobligaties opkomende landen, onroerendgoedrisico, commodities en hedge funds.

De beleggingsmix voor 2009 zoals die is opgenomen in het beleggingsplan 2009 zag er als volgt uit (in %): Ter vergelijking is ook de beleggingsplanmix 2008 opgenomen.

	<i>Plan 2008</i>	<i>Plan 2009</i>
<i>Matchingportefeuille:</i>	60	69
-langlopende Europese staatsobligaties	20	42,5
-bedrijfsobligaties (credits)	20	0
-inflatiegerelateerde obligaties	20	21,5
-liquiditeiten/deposito's		5
<i>Returnportefeuille:</i>	40	31
-hoogrentende obligaties:		
-obligaties opkomende landen	3	3
-Amerikaans high yield	3	3,75
-Europees high yield	0	1,25
-bankloans	0	1,5
<i>Aandelen</i>		
-Noord Amerika	6,9	3,5
-Europa	6,4	3
-Verre Oosten	2,7	1,5
-Emerging markets	4	2,5
<i>Commodities</i>	3	3,5
<i>Hedge funds</i>	3	1
<i>Direct onroerend goed</i>	5	3,5
<i>Infrastructuur</i>	3	2
<i>Totaal</i>	100	100

Tevens werd in 2009 ca. 2% belegd in GTAA (Global Tactical Asset Allocation) dat wordt gefinancierd met kasgeld. Deze beleggingen vinden plaats door middel van het Mn Services GTAA beleggingsfonds, waarbinnen een aantal gespecialiseerde externe vermogensbeheerders tactische posities inneemt op grond van marktverwachtingen. Deze tactische posities beperkten zich niet uitsluitend tot de beleggingscategorieën waarin het fonds fysiek belegt, maar kunnen ook andere posities betreffen. Het beleggingsrisico dat door de GTAA beleggingen wordt gelopen, staat in verhouding tot de overige beleggingsrisico's in de portefeuille. Door gebruik te maken van een beleggingsfonds blijven de risico's voor het fonds

beperkt tot de deelname in dit fonds.

Het valutarisico dat samenhangt met de beleggingen die in Amerikaanse dollars, Britse ponden en Japanse yen luiden, wordt volledig afgedekt. Het fonds ondervindt hierdoor geen negatieve effecten van waardeschommelingen van deze valuta.

Beleggingsresultaten in 2009

Na het door de kredietcrisis dramatisch verlopen jaar 2008 vond in 2009 een onverwacht sterk herstel plaats. De eerste twee maanden van het jaar gaven nog een verder neergaande trend te zien voor wat betreft waarderingen van risicodragende beleggingen. Vanaf begin maart ontstond er vertrouwen dat het einde van de crisis nabij was. Vanaf dat moment werden zeer hoge rendementen behaald op de risicodragende beleggingen. Alle beursgenoteerde aandelenportefeuilles, de hoogrentende portefeuilles, bedrijfsobligaties en commodities behaalden rendementen in de dubbele cijfers. De zeer goede resultaten op risicodragende beleggingen werden echter 'gedempt' door het negatieve rendement op de matching-portefeuille op grond van de per saldo gestegen (swap)rente. Het resultaat van direct onroerend goed was fors negatief door afwaarderingen die in 2009 hebben plaatsgevonden als gevolg van de malaise op de Europese onroerendgoedmarkten (vooral Engeland en Spanje). Het totaal beleggingsrendement over 2009 kwam uit op 4,9%.

Ook de resultaten van actief beheer waren in 2009 duidelijk beter dan in 2008. Over het gehele jaar 2009 werd een outperformance voor de gehele portefeuille ten opzichte van het benchmarkrendement behaald. De belangrijkste factoren voor deze outperformance waren de goede resultaten binnen aandelen Europa en opkomende markten, emerging markets obligaties, hedge funds en ook credits (bedrijfsobligaties). De portefeuilles Amerikaans en Europees high yield behaalden een stevige underperformance ten opzichte van de benchmark. Deze underperformance werd in beide portefeuilles veroorzaakt door een bewuste defensieve positionering. Over geheel 2009 bedraagt het benchmarkrendement 4,8%. Daarmee komt het relatieve rendement over 2009 op 0,1%.

Onderstaand worden de rendementen per deelportefeuille getoond, met daarbij de benchmarkrendementen.

<i>Rendementen en benchmarks</i>	<i>Rendement</i>	<i>Benchmark</i>
<i>Langlopende Europese staatsobligaties</i>	-3,1%	-3,3%
<i>Bedrijfsobligaties</i>	10,0%	10,4%
<i>Inflatiegerelateerde obligaties</i>	9,4%	9,7%
<i>Bankloans</i>	40,2%	3,0%
<i>Rente- en inflatieswaps</i>	-3,8%	-3,8%
<i>Liquiditeiten/deposito's</i>	10,2%	0,9%
<i>Obligaties Opkomende landen</i>	26,8%	23,5%
<i>Amerikaans high yield</i>	37,1%	53,2%
<i>Europees high yield</i>	56,5%	71,2%
<i>Aandelen Europa</i>	35,6%	31,6%
<i>Aandelen Noord Amerika</i>	24,6%	24,4%
<i>Aandelen Verre Oosten</i>	20,4%	20,3%
<i>Aandelen Emerging markets</i>	75,6%	72,9%
<i>Commodities</i>	16,0%	15,2%
<i>Hedge funds</i>	7,9%	-1,0%
<i>Direct onroerend goed</i>	-20,9%	-21,7%
<i>Infrastructuur</i>	-2,2%	-2,2%
<i>Portefeuille</i>	8,7%	8,6%
<i>Effect rente afdekking</i>	-3,8%	-3,8%
<i>Totale portefeuille</i>	4,9%	4,8%

Belegd vermogen

Het totaal belegd vermogen van het pensioenfonds voor de Banden en Wielenbranche in 2009 bedraagt € 199,3 miljoen. De solvabiliteit heeft zich in 2009 gunstig ontwikkeld door enerzijds het in waarde toegenomen vermogen en anderzijds de door de rentestijging in waarde afgenomen verplichtingen. De dekkingsgraad van het fonds klom vanaf begin maart uit een diep dal omhoog en steeg gedurende het jaar door tot uiteindelijk 104% aan het eind van 2009. Het fonds loopt hiermee 8% voor op de in de bij DNB ingediende en goedgekeurde Herstelplan opgenomen ontwikkeling. Ultimo 2008 kwam de dekkingsgraad van het fonds nog uit op 93%.

Marktvooruitzichten

Aan het eind van 2009 werden beleggers tot twee maal toe opgeschrikt door plotseling weer oploeiende kredietzorgen. Eind november kwam investeringsmaatschappij Dubai World in betalingsproblemen, in december gevolgd door een officiële verlaging van de kredietstatus van Griekenland door rating agency Fitch. Hoewel de financiële markten deze 'schokken' vrij snel verwerkten en het jaar in gematigd positieve stemming eindigde, was het voor beleggers een herinnering dat de kredietproblemen nog niet zijn opgelost. Recente berekeningen van het IMF dat het wereldwijde bankwezen nog slechts circa de helft van totaal 3,4 biljoen dollar aan verwachte verliezen heeft genomen, getuigen hier eveneens van.

Economen lijken het er over eens dat 2010 voor beleggingen in risicodragende activa een moeilijker en volatieler jaar zal worden dan 2009. Temeer daar de factoren die verantwoordelijk zijn voor de economische groei (stimulering en voorraad-cyclus) slechts een tijdelijk effect hebben en verwacht worden ten einde te zullen lopen in de loop van 2010. Cruciaal wordt dan of de eindvraag in de vorm van structureel toenemende consumentenbestedingen en bedrijfsinvesteringen de groei verder op kan drijven. Weliswaar is een terugval in recessie niet het meest waarschijnlijke scenario, in ieder geval lijkt in de ontwikkelde economieën als gevolg van aanhoudende schuldsanering voorlopig per saldo sprake te blijven van een gematigd herstel.

Beleggingsbeleid in 2010

Eind 2009 is het beleggingsbeleid voor 2010 door het bestuur vastgesteld. Het vertrekpunt is het ingediende herstelplan. De financiële positie van het fonds staat nog niet toe om meer risico in het beleggingsbeleid te nemen waardoor een hoger verwacht beleggingsrendement behaald zou kunnen worden. Het risico voor het fonds dat de dekkingsgraad opnieuw (sterk) terugvalt, wordt daarbij als te groot beoordeeld. Anderzijds moet het fonds wel risico nemen om conform het herstelplan tijdig te herstellen. Daarbij is de economische achtergrond nog steeds zeer onzeker. Het beleggingsbeleid 2010 is tot stand gekomen na een moeilijke risico-rendement afweging tegen die onzekere economische achtergrond.

Het beleggingsbeleid 2010 impliceert een risicobudget van 7% ten opzichte van de (nominale) verplichtingen. Dit betekent dat het rendement van de beleggingsportefeuille naar verwachting (met een kans van 2/3) maximaal 7% afwijkt van het rendement van de verplichtingen op marktwaarde.

De huidige verhouding tussen de matchingportefeuille en de returnportefeuille is door het bestuur bepaald op 64/36%. Binnen de matchingportefeuille vinden wel verschuivingen plaats. De matchingportefeuille is opgebouwd uit een nominale en reële matchingportefeuille. Het accent lag in de afgelopen twee jaar op de reële portefeuille. In 2010 zal het accent komen te liggen op nominale matching. De portefeuille inflatiegerelateerde obligaties wordt daarom met ca. 5% afgebouwd. Het renterisico van de matchingportefeuille ten opzichte van de verplichtingen wordt daarmee verkleind. Daarbij komt dat de marktverwachtingen voor inflatiegerelateerde obligaties minder gunstig zijn.

Binnen de returnportefeuille wordt het gewicht van de hoogrentende beleggingen in Amerika en Europa teruggebracht ten gunste van obligaties uit opkomende landen. In 2009 hebben de hoogrentende waarden (zeer) hoge rendementen geleverd. Hierdoor is de waardering op een punt gekomen dat de rendement/risico verhouding minder aantrekkelijk is geworden. Ook door de hoge samenhang met aandelen was een afbouw van deze categorieën wenselijk. Tot uitbreiding van de portefeuille obligaties opkomende landen is besloten op grond van het feit dat met name de opkomende landen de financiële storm veel beter hebben doorstaan dan de ontwikkelde landen. Ook het gewicht van aandelen opkomende landen zal worden verhoogd op grond van de beperkte negatieve effecten als gevolg van door de kredietcrisis veroorzaakte problemen en de verwachte groei in opkomende landen het gewicht van aandelen opkomende landen.

De transacties in het kader van het beleggingsplan 2010 zijn in enkele stappen in januari 2010 uitgevoerd.

Renteafdekking

Eind 2009 maakte de matching portefeuille ca. 60% uit van de totale beleggingsportefeuille. Hiermee werd 66% van het nominale renterisico ten opzichte van de verplichtingen afgedekt. Aan het eind van het eerste kwartaal van 2010 maakt de matching portefeuille ca. 63% uit van de totale beleggingsportefeuille. Daarmee wordt op dat moment 61% van het nominale renterisico afgedekt.

Rebalancing

De omvang van de return- en matchingportefeuille wordt gedreven door het beleidskader en de bestuurlijke doelstellingen. Hierdoor is het onwenselijk om bijvoorbeeld bij een rentestijging (waardoor de waarde van de matchingportefeuille daalt) aandelen te moeten verkopen om de verhouding tussen de return en matchingportefeuille te herbalanceren. Met name in het geval dat de onderliggende waarde van renteswaps binnen de matchingportefeuille groot is, kan de waarde van de renteswaps en daarmee de omvang van de matchingportefeuille flink fluctueren. Dit is echter juist een wenselijk effect omdat de Voorziening Pensioen Verplichtingen (VPV) aan de andere kant van de balans een zelfde soort beweging maakt. De omvang van de matchingportefeuille 'ademt' mee met de omvang van de verplichtingen. Ook bewegen de omvang van de returnportefeuille en de omvang van de matchingportefeuille mee met de marktontwikkelingen. Een herbalancing tussen deze categorieën kan wel worden gedreven door het beleidskader. In dat geval zal dit onderwerp in de Beleggingscommissie worden besproken.

Voor BPF Banden en Wielenbranche is het wenselijk om gedurende het jaar een vaste beleggingsmix te hanteren. Bij, gedurende het jaar op grond van onderlinge waardeontwikkelingen, fluctuerende normgewichten (floating benchmarks) kan het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille verschuiven naar een ongewenst niveau. Om dit effect te voorkomen zal elk kwartaal binnen de returnportefeuille een herbalancing van de normgewichten plaatsvinden van de liquide beleggingscategorieën naar de afgesproken normgewichten uit het Beleggingsplan. Elk kwartaal zal de normverdeling van de liquide returnportefeuille weer worden teruggebracht naar de afgesproken startwegingen. Of de feitelijke beleggingsportefeuille ook op die momenten direct zal worden aangepast en in welke mate hangt af van de visie op de markten en de te verwachten transactiekosten op dat moment.

De illiquide beleggingen binnen de returnportefeuille worden gedurende het jaar buiten de genoemde herbalanceringsmethode gehouden. De wenselijke allocatie van de illiquide beleggingen dient over een meerjarige horizon afgewogen te worden. Deze afweging komt daarom jaarlijks terug in het Beleggingsplan.

Naast de herbalanceringsregels zijn voor de liquide beleggingscategorieën binnen de returnportefeuille ook bandbreedtes vastgesteld. Deze bandbreedtes zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat de weging van deze categorieën niet teveel afwijkt van de afgesproken normportefeuille en daarmee van het gewenste risicoprofiel. Bij overschrijding van bandbreedtes wordt een advies uitgebracht over de mogelijk te ondernemen actie.

Verslag van de deelnemersraad

De deelnemersraad kwam in het verslagjaar viermaal in vergadering bijeen. Daarnaast heeft de deelnemersraad een keer met het dagelijks bestuur vergaderd.

Onderwerpen die bij de deelnemersraad in het verslagjaar speciale aandacht hebben gehad:

Advies Bestuur

In het verslagjaar heeft de deelnemersraad het bestuur geadviseerd over o.a. het herstelplan, de wijzigingen van de reglementen en statuten van het fonds, de vaststelling van het jaarverslag en de communicatie aan deelnemers en pensioenge-rechtigden.

De belangrijkste wijzigingen van de reglementen en statuten betroffen o.a.: wijzigingen in de flexibiliseringsfactoren, wijziging in het bestaande klachten- en geschillenreglement en ambitieniveau toeslagverlening.

De financiële positie van het pensioenfonds.

De deelnemersraad heeft begin 2009 haar zorgen uitgesproken naar het bestuur over de tegenvallende beleggingsresultaten in 2008. Met name de kwesties Kingate/Madoff en Lehman drukten negatief op het beleggingsresultaat. Meer informatie over de beleggingsresultaten kunt u lezen in het hoofdstuk Beleggingen.

Herstelplan

De deelnemersraad is nauw betrokken geweest bij de tot stand koming van het herstelplan en heeft het bestuur hierin positief geadviseerd. Bij het hoofdstuk bestuursbesluiten wordt uitgebreid ingegaan op het herstelplan en de genomen maatregelen.

Deskundigheidsbevordering

De deelnemersraad heeft om hun kennis verder te vergroten in 2009 een studiemiddag gehad, waarbij risicobeheersing en financieel toetsingskader onderwerpen van aandacht zijn geweest.

Stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de banden- en wielenbranche

Het bestuur:

Ruud Spuijbroek, voorzitter

Joep Holterhues, secretaris

Jaarrekening 2009

Stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de banden- en wielenbranche

Balans per 31 december 2009 (na resultaatbestemming)

(in eenheden van duizend euro)

	31 december 2009		31 december 2008	
ACTIVA				
Beleggingen (1)				
<i>Beleggingen voor risico pensioenfond</i>				
Zakelijke waarden	33.339		29.684	
Vastrentende waarden	152.533		121.844	
Derivaten	2.195		361	
Overige beleggingen	11.262		17.104	
		199.329		168.993
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen (2)		180		-
Vorderingen en overlopende activa (3)				
Premies	1.677		2.065	
Overige vorderingen	1.973		1.593	
		3.650		3.658
Liquide middelen (4)		2.613		1.234
		<u>205.772</u>		<u>173.885</u>
PASSIVA				
Stichtingskapitaal en reserves (5)				
Algemene reserve	(7.532)		(26.817)	
Reserve overgangsregeling 55-min	15.257		14.544	
		7.725		(12.273)
Technische voorzieningen (6)				
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	192.559		172.532	
Spaarfonds gemoedsbezwaarden	6		6	
		192.565		172.538
Overige schulden en overlopende passiva (7)		5.482		13.620
		<u>205.772</u>		<u>173.885</u>

Staat van baten en lasten over 2009

(in eenheden van duizend euro)

	31 december 2009	31 december 2008
BATEN		
Premiebijdragen risico pensioenfonds (8)	24.710	20.060
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds (9)	9.092	(16.464)
Uitkeringen uit hoofde van herverzekering (10)	7	135
verige baten (11)	853	-
	<u>34.662</u>	<u>3.731</u>
LASTEN		
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen (12)		
Pensioenopbouw	18.206	9.539
Rentetoevoeging	4.759	5.455
Verzwarend overlevingstafels	6.870	-
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	(2.064)	(1.693)
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	334	139
Wijziging marktrente	(18.746)	47.355
Waardeoverdrachten	9.145	(355)
Overige mutaties	1.523	1.477
Totaal mutatie voorziening pensioenverplichtingen	<u>20.027</u>	<u>61.917</u>
Wijziging technische voorziening herverzekeraar (13)	(180)	-
Pensioenuitkeringen (14)	2.283	1.961
Pensioenuitvoeringskosten (15)	1.545	1.403
Saldo overdrachten van rechten (16)	(10.685)	352
Wijziging overige technische voorziening	-	(2.440)
Premies herverzekering (17)	1.674	1.709
Overige lasten (18)	-	80
Saldo boekjaar	<u>19.998</u>	<u>(61.251)</u>
	<u>34.662</u>	<u>3.731</u>
Bestemming saldo boekjaar		
Algemene reserve	19.285	(62.077)
Reserve overbruggingsregeling	-	(4.538)
Reserve overgangsregeling 55-min	713	5.364
	<u>19.998</u>	<u>(61.251)</u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2009

Inleiding

Het doel van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche, statutair gevestigd te Den Haag (hierna 'het fonds') is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de banden- en wielenbranche verplicht gestelde aangesloten werkgevers.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Alle bedragen zijn vermeld in euro's x 1.000.

Rubriceringswijziging

Er heeft een rubriceringswijziging in de vergelijkende cijfers plaatsgevonden met betrekking tot premiebijdragen en pensioenuitkeringen.

De pensioenuitkeringen 2008 van het fonds hadden € 190 hoger moet zijn. Voorgaand jaar heeft het fonds te veel uitkeringen doorbelast aan stichting VUBAN. Als gevolg hiervan had de extra bijdrage (negatief verantwoord onder de premiebijdrage) aan de VUBAN lager moeten zijn. De vergelijkende cijfers zijn aangepast. Zowel de premiebijdrage als de uitkeringen zijn met € 190 verhoogd. Dit heeft geen invloed op het resultaat en vermogen.

Schattingswijzigingen

De publicaties van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het Actuarieel Genootschap (AG) geven een wijziging aan van de voorzienbare trend in overlevingskansen. Om hiermee op een afdoende wijze rekening te houden is op basis van bestuursbesluit, vooruitlopend op de aanstaande herziening van de AG-prognosetafels, de voorziening pensioenverplichtingen verhoogd met een opslag van 3,7 % voor 2009.

Het effect van deze schattingswijziging in het huidige verslagjaar bedraagt € 6.870. Dit resultaat is via de Staat van Baten en Lasten als 'Verzwarende overlevingstafels' in het verslagjaar verantwoord.

Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling

Algemeen

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien indien de herziening alleen voor die periode gevolgen

heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde.

Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Grondslagen voor balanswaardering

Algemeen

De activa en passiva zijn, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

1 Beleggingen

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen actuele waarde.

Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen marktwaarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingsfondsen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. Met ingang van dit boekjaar zijn de derivatenposities opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

Actuele waarde

De beleggingen van het pensioenfonds worden nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen de actuele waarde per balansdatum. Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen, of afgeleide van marktnoteringen. Echter bepaalde instrumenten, zoals onroerende zaken, participaties in hypotheeken en bepaalde derivaten zijn gewaardeerd door gebruik te maken van waarderingsmodellen en -technieken. Het is gebruikelijk en mogelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Zakelijke waarden

Vastgoed

Vastgoed wordt gewaardeerd tegen fair value (actuele waarde / reële waarde) per 31 december.

Voor niet beursgenoteerde participaties en deelnemingen in onroerende zaken maatschappijen is dit de berekende intrinsieke waarde die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Voor niet ter beurse genoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Obligaties

Obligaties worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Voor niet ter beurse genoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Deposito's

Deposito's worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voor deposito's is het verschil tussen marktwaarde en nominale waarde in het algemeen gering.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Derivaatcontracten met een negatieve waarde worden in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde.

2 Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Het AO-risico is volledig herverzekerd bij Algemene Levensherverzekeringsmaatschappij (Swiss-Re). De op de balans opgenomen verplichtingen zijn volgens dezelfde grondslagen gewaardeerd als de voorziening pensioenverplichtingen.

3 Vorderingen en overlopende activa

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Voor zover noodzakelijk is een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

4 Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4 Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de vereiste reserves, waaronder de weerstandsreserve, op het gewenste niveau zijn gebracht.

De algemene reserve dient ter opvang van tegenvallers anders dan waarvoor een specifieke reserve respectievelijk voorziening is getroffen.

Het streven is om een reserve aan te houden die minimaal gelijk is aan het gesteld vereist eigen vermogen op basis van het Financieel Toetsingskader. Het gesteld vereist vermogen wordt bepaald op basis van de standaardmethode voorgeschreven door DNB. Er is geen sprake van een maximering van de algemene reserve.

Reserve overgangsregeling 55-min

Deze bestemmingsreserve dient ter financiering van de benodigde koopsommen voor de overgangsregeling 55-min.

Aan deze reserve wordt jaarlijks toegevoegd;

- de intrest over de bestemde reserve.terwijl hieraan anderzijds jaarlijks wordt onttrokken;
- de koopsommen voor inkoop ineens van de in dat boekjaar toegekende extra pensioenen,

Het bestuur heeft besloten om vanaf 1 januari 2012 een gedeelte van de bestemmingsreserve vanuit de premie te beklemmen.

Voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

Voor de vaststelling van de pensioenvoorziening worden de mannelijke en vrouwelijke deelnemers afzonderlijk per geboortjaar en per deelnemerscategorie gegroepeerd. De voorziening is gelijk aan de contante waarde van de opgebouwde bedragen aan uitgesteld en ingegaan ouderdoms- en nabestaandenpensioen.

De voorziening voor uitgesteld wezenpensioen is gesteld op 5% van die voor het uitgestelde nabestaandenpensioen, indien en zolang de (gewezen) deelnemer de pensioendatum nog niet heeft bereikt. Voor gepensioneerde deelnemers van 65 jaar en ouder wordt voor de eventuele aanspraak op nog niet ingegaan wezenpensioen geen voorziening getroffen. De voorziening wordt berekend op basis van de volgende actuariële grondslagen:

Sterfte

De sterftেকansen zijn ontleend aan de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafels, periode 2005-2050. Per 1 januari 2007 geldt als starttafel 2007-2012. Jaarlijks schuift de sterftetafel met 1 jaar op. Hierbij wordt voor zowel mannen als vrouwen een leeftijdsterugstelling van 1 jaar toegepast. Bij het ingegane wezenpensioen is de sterftেকans van de wees verwaarloosd. Voor de vaststelling van de benodigde premies en koopsommen voor de aanvullende regelingen wordt eveneens de bovenvermelde Prognosetafels gehanteerd, echter met een leeftijdsterugstelling voor mannen en vrouwen van 3 jaar. Periodiek zal bekeken worden of overgang op meer recente sterftegrondslagen en/of andere leeftijds-correcties noodzakelijk is.

Om op een afdoende wijze rekening te houden met recente ontwikkelingen in de voorzienbare trend in overlevingskansen voor de gehele bevolking is de op bovenstaande grondslagen berekende voorziening verhoogd met een opslag van 3,7%.

Rente

De voorziening wordt vastgesteld op basis van de geldende rentetermijnstructuur op de berekeningsdatum, zoals die door DNB gepubliceerd wordt. DNB publiceert deze rentecurve maandelijks in het kader van het Financieel Toetsingskader (FTK).

Gehuwdheid

Met betrekking tot het uitgestelde nabestaandenpensioen, dat is opgebouwd tot 1 januari 2001, van mannelijke deelnemers is aangenomen dat de gehuwdheidsfrequentie regelmatig oploopt van 0,01 op de leeftijd van 18 jaar tot 0,50 op de leeftijd van 25 jaar, waarna deze lineair toeneemt tot 0,90 op de leeftijd van 35 jaar. Vervolgens blijft de frequentie tot de pensioenleeftijd op 0,90 gehandhaafd. Boven de pensioenleeftijd neemt de gehuwdheidsfrequentie af volgens de sterftetafel van de vrouwelijke partners.

Voor vrouwelijke deelnemers is een gehuwdheidsfrequentie verondersteld van 0,05 op 18 jaar, regelmatig oplopend tot 0,75 op de leeftijd van 25 jaar. Daarna loopt deze frequentie lineair op tot 0,85 op de leeftijd van 35 jaar, waarna deze vervolgens gelijk blijft tot de leeftijd van 50 jaar. In de daarop volgende periode neemt de frequentie lineair af tot 0,70 bij het bereiken van de pensioenleeftijd. Boven de pensioenleeftijd neemt de gehuwdheidsfrequentie af volgens de sterftetafel van de mannelijke partners.

In verband met de uitruil van het uitgestelde nabestaandenpensioen, dat wordt opgebouwd vanaf 1 januari 2001, is de gehuwdheidsfrequentie voor zowel mannen als vrouwen op 1 gesteld tot de pensioenleeftijd. Boven de pensioenleeftijd neemt de gehuwdheidsfrequentie af volgens de sterftetafel van de partners.

Wezenpensioen

De tarieven voor het uitgestelde nabestaandenpensioen worden verhoogd met een opslag van 5% voor medeverzekering van het wezenpensioen.

Partnerpensioen

De tarieven voor het uitgestelde (niet uitruilbare) nabestaandenpensioen worden verhoogd met een opslag van 8% voor medeverzekering van het partnerpensioen.

Ruilvoet

De deelnemers hebben het recht om op de pensioendatum het opgebouwde nabestaandenpensioen geheel om te ruilen voor ouderdompensioen. De uitruil heeft alleen betrekking op de pensioenen die zijn opgebouwd vanaf 1 januari 2001. De ruilvoet is vastgesteld op 1,20. Oftewel, bij gehele uitruil van het na 1 januari 2001 opgebouwde nabestaandenpensioen wordt het daarmee corresponderende ouderdompensioen verhoogd met 20%. De ruilvoet is vastgesteld op basis van de bestandssamenstelling (93% mannelijke en 7% vrouwelijke deelnemers, herleid naar fulltime-eenheden), waarbij voorts rekening is gehouden met de hoogte van de te bereiken pensioenaanspraken. Voorts is van de veronderstelling uitgegaan dat de vrouwelijke deelnemers allen hun nabestaandenpensioen zullen inruilen, waar dit slechts voor 10% van de mannelijke deelnemers het geval zal zijn.

Vervroegings- en uitstelfactoren prepensioen

Bij de wijziging van de pensioenregeling in het kader van de VPL-wetgeving, worden de reeds opgebouwde aanspraken op prepensioen actuariel omgerekend naar extra aanspraken op ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Op verzoek van de deelnemer kunnen deze pensioenaanspraken worden vervroegd of uitgesteld. De alternatieve pensioendatum mag liggen tussen de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 60 jaar wordt en de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 70 jaar wordt. Voor het vaststellen van de hoogte van het vervroegde dan wel uitgestelde prepensioen zijn vervroegings- respectievelijk uitstelfactoren vastgesteld. Het betreft uniforme factoren welke in bijlage 6 bij de Abtn zijn gevoegd. De factoren zijn vastgesteld op basis van de bestandssamenstelling.

Revalidering

Bij de vaststelling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheidspensioen worden geen revalideringskansen in aanmerking genomen.

Leeftijden en duren

Bij de verschillende actuariële berekeningen worden de navolgende veronderstellingen ten aanzien van de leeftijden van de deelnemers, etc. in aanmerking genomen.

De deelnemers, gewezen deelnemers en pensioentrekkingen worden geacht geboren te zijn op 1 juli van hun geboortejaar. De leeftijd aan het einde van het boekjaar is derhalve gelijk aan het verschil tussen het berekeningsjaar en het geboortejaar van betrokkene, verhoogd met een half jaar. Als uitzondering hierop wordt de leeftijd voor de vaststelling van de voorziening voor de toegekende ingegane en uitgestelde arbeidsongeschiktheidspensioenen in maanden nauwkeurig bepaald. Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op drie jaren gesteld, waarbij verondersteld wordt dat de man de oudste van de twee is. De uitkeringsduur van het ingegane wezenpensioen wordt voor elke wees jonger dan 18 jaar bepaald als het verschil tussen 18 jaar en zijn leeftijd in halve jaren. Voor wezen ouder dan 18 jaar wordt steeds de uitkeringsduur tot de maximale eindleeftijd van 21 jaar in aanmerking genomen.

Kostenopslagen

Op de netto voorziening pensioenverplichtingen voor de basisregeling wordt een excassokostenopslag van 2% gelegd in verband met de kosten bij de toekomstige uitkering van de pensioenen. De doorlopende (administratie)kosten worden bestreden vanuit de opslag in de bijdrage. Wat de aanvullende regeling betreft worden bij de tariefstelling de volgende (kosten)opslagen toegepast:

- voor excassokosten: 2,5% van de netto premie c.q. koopsom;
- voor administratiekosten: 6% van de bruto premie c.q. koopsom;
- opslag voor medeverzekering van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid: premie 5%, koopsommen 6,5%.
- er wordt 1,6% van de uitvoeringskosten voor uitvoeringskosten berekend.

Uitkeringswijze

Bij de waardering van de aanspraken wordt verondersteld dat de uitkeringen continu (zullen) geschieden.

Korte beschrijving pensioenregeling

Basisregeling

Het pensioenfonds kent een basisregeling ouderdomspensioen met een pensioenleeftijd van 65 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 2.04% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het verschil tussen het pensioengevende loon van de deelnemer en de franchise. Tevens bestaat er recht op nabestaanden en wezenpensioen. Deelname aan de regeling is mogelijk vanaf 21-jarige leeftijd.

Toeslagenbeleid

Het verlenen van toeslagen op de pensioenen is voorwaardelijk. Toeslagverlening vindt plaats indien en voor zover de middelen van het pensioenfonds dit naar het oordeel van het bestuur, gehoord hebbende de adviserend actuaris, toelaten. Bij de bepaling van de hoogte van de eventueel toe te kennen toeslagen op de ingegane en premievrije pensioenaanspraken wordt door het bestuur van het pensioenfonds rekening gehouden met een (dynamische) premie- en toeslagenstaffel. De hoogte van de toeslag (en de premie) in enig boekjaar is afhankelijk van de (geschatte) dekkingsgraad ultimo het voorgaande boekjaar (onder het Financieel Toetsingskader) van het pensioenfonds. Het bestuur heeft de vrijheid om hiervan af te wijken indien de situatie van het fonds naar het oordeel van het bestuur daartoe aanleiding geeft.

7 Overlopende schulden en overlopende passiva

Alle schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Grondslag kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

8 Premiebijdragen pensioenfonds

Hieronder zijn opgenomen de over het boekjaar in rekening gebrachte en te brengen premies en koopsommen.

9 Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

De directe beleggingsopbrengsten hebben betrekking op opbrengsten uit beleggingsfondsen, interest en dividenden onder aftrek van de aan de beleggingen toe te rekenen kosten, alsmede de huren verminderd met de exploitatiekosten.

Indirecte beleggingsopbrengsten

De indirecte beleggingsopbrengsten hebben betrekking op gerealiseerde en ongerealiseerde waardeinstijgingen of waardeafname.

12 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Verzwaren overlevingstafels

Om op een afdoende wijze rekening te houden met recente ontwikkelingen in de voorzienbare trend in overlevingskansen voor de gehele bevolking is de op bovenstaande grondslagen berekende voorziening verhoogd met een opslag van 3,7%.

Waardeoverdrachten

Onder dit hoofd zijn de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten opgenomen.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 2,544% (2008: 4,696%)

Onttrekking voor pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Overige mutaties

De onder dit hoofd opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de actuariële kanssystemen.

15 Saldo overdrachten van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken.

Wijziging overige technische voorziening

Hieronder zijn opgenomen de mutaties in de overige technische voorziening over het boekjaar.

16 Premies herverzekering

Herverzekering sterfte- en arbeidsongeschiktheidsrisico

Ter dekking van deze risico's zijn overeenkomsten gesloten met de "Swiss- Re." te Amsterdam. Hierbij is voor het verslagjaar 2009 geen "Eigen Behoud" per verzekerde gehanteerd.

Voor de herverzekering van het overlijdensrisico op risicobasis geldt het volgende: Ultimo verslagjaar bedroeg het in risico-herverzekering gegeven bedrag € 802.541. De resultatendeling is gebaseerd op winstdeling in poolverband waarbij jaarlijks een aandeel van 50% in de sterftewinst, behaald over het totale resultaat van de fondsen in de pool waarvoor deze winstdeling geldt, aan het betreffende fonds wordt vergoed. Voor de herverzekering van arbeidsongeschiktheidsrisico was ultimo verslagjaar € 19.214 arbeidsongeschiktheidspensioen in risico-herverzekering gegeven.

Overige baten en lasten

Deze zijn opgenomen voor de aan het boekjaar toe te rekenen bedragen.

Risicobeheer en derivaten

In het jaarverslag is ingegaan op de risico's die het pensioenfonds loopt en op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beperken. Onderstaand treft u kwantitatieve risicoinformatie aan.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de werkgevers en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele toeslagen op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het tekort/surplus op FTK-grondslagen is als volgt:

		31 dec. 2009 EUR	31 dec. 2008 EUR
<i>Technische voorzieningen volgens jaarrekening</i>	(a)	192.565	172.538
<i>Buffers:</i>			
<i>S1 Renterisico</i>		15.007	19.792
<i>S2 Risico zakelijke waarden</i>		11.948	12.157
<i>S3 Valutarisico</i>		3.993	2.969
<i>S4 Grondstoffenrisico</i>		2.123	1.013
<i>S5 Kredietrisico</i>		6.341	316
<i>S6 Verzekeringstechnisch risico</i>		8.001	7.674
<i>Diversificatie-effect</i>		(21.491)	(14.784)
<i>Totaal S (vereiste buffers)</i>	(b)	25.922	29.137
<i>Vereist vermogen (art. 132 Pensioenwet)</i>	(a+b)	218.487	201.675
<i>Aanwezig vermogen (Totaal activa – schulden)</i>		200.290	160.265
<i>Tekort</i>		(18.197)	(41.410)

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de feitelijke asset mix in de evenwichtssituatie.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- Beleggingsbeleid
- Premiebeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Toeslagverleningsbeleid

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)-risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Het prijsrisico wordt gemitigeerd door spreiding naar regio en sector.

In onderstaande tabel is de samenstelling van de zakelijke waarden (exclusief 'kortlopende vorderingen en schulden inzake zakelijke waarden') weergegeven:

	2009 EUR	2008 EUR
<i>Aandelen Vastgoed Europa</i>	4.911	5.399
<i>Aandelen Europa</i>	7.190	5.804
<i>Aandelen Noord - Amerika</i>	7.823	8.051
<i>Aandelen Verre Oosten</i>	3.489	3.281
<i>Aandelen Emerging Markets</i>	8.119	3.827
<i>Global Tactische Asset Allocatie (GTAA)</i>	2.250	3.616
	<u>33.782</u>	<u>29.978</u>

Diversificatie kan het marktrisico doen verlagen. Het GTAA fonds biedt participanten de mogelijkheid om te profiteren van koersbewegingen tussen en binnen verschillende beleggingscategorieën, zoals obligatieregio's, aandelenregio's en sectoren en valuta in zowel ontwikkelde, als opkomende landen, volatiliteit van obligatie- en aandelenmarkten en commodities.

De spreiding van aandelen naar sector is als volgt:

	2009 EUR	2008 EUR
Financiële instellingen	5.845	4.232
Handels- en industriële bedrijven	9.581	7.655
Transport	781	655
Energie	2.765	2.006
Technologie	2.964	2.135
Overige	6.935	7.896
	<u>28.871</u>	<u>24.579</u>

Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen en verplichtingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen.

De valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Voor EUR	2009 Valuta- derivaten EUR	Netto- positie (na) EUR
EUR	137.366	39.117	176.483
USD	36.105	(31.363)	4.742
GBP	5.128	(5.928)	(800)
JPY	2.176	(1.957)	219
Overige	14.140	0	14.140
	<u>194.915</u>	<u>(131)</u>	<u>194.784</u>

	Voor EUR	2008 Valuta- derivaten EUR	Netto- positie (na) EUR
EUR	123.763	27.228	150.991
USD	25.121	(23.766)	1.355
GBP	4.904	(1.491)	3.413
JPY	2.462	(1.672)	790
Overige	7.158	0	7.158
	<u>163.408</u>	<u>299</u>	<u>163.707</u>

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	31 dec. 2009 EUR	31 dec. 2008 EUR
<i>Duration van de vastrentende waarden (excl. derivaten)</i>	11,9	14,1
<i>Duration van de vastrentende waarden (incl. derivaten)</i>	20,2	¹
<i>Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen</i>	23,0	25,2

¹ : vergelijkend cijfer is niet bekend.

Op balansdatum is de duration van de vastrentende waarden (excl. derivaten) aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde “duration-mismatch”. Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt, de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de “duration-mismatch”. Dit is gebeurd door het kopen van meer langlopende obligaties in plaats van aandelen (aandelen hebben per definitie een duration van nul). Ook heeft het fonds swaptions gekocht. Het fonds krijgt het recht om gedurende een lange periode in de toekomst een vaste lange rentetarief te ontvangen, door middel van een rente swap, het is vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en het fonds betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de “duration-mismatch” verkleind, maar het fonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het pensioenfonds aan de tegenpartij betaalt. Met een swaption kan het pensioenfonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het fonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit-, tegenpartij- en juridisch risico).

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Voor het fonds betreft dit voornamelijk de beleggingen in obligaties en leningen.

Het kredietrisico wordt gemitigeerd door spreiding van de vastrentende waarden naar de regio en sector.

De samenstelling van de vastrentende waarden kan als volgt worden samengevat:

	<i>31 dec. 2009</i> <i>EUR</i>	<i>31 dec. 2008</i> <i>EUR</i>
<i>Europese obligaties</i>	12.667	75.891
<i>Langlopende Europese obligatie</i>	65.231	0
<i>Inflation-linked obligaties</i>	38.271	35.105
<i>Emerging Market Obligaties</i>	10.925	4.553
<i>Vastrentend-hoogrentend US Obligaties</i>	8.228	4.753
<i>Vastrentend-hoogrentend EU Obligaties</i>	3.139	0
<i>Bankleningen</i>	6.972	1.542
<i>Depositio's</i>	7101	0
	<u>152.533</u>	<u>121.844</u>

De Europese obligaties zijn uitgegeven door landen en het bedrijfsleven. Obligaties kunnen luiden in verschillende Europese valuta. Gezien de relatief kleine omvang van de niet Eurovaluta's worden deze posities niet afgedekt.

De langlopende Europese obligaties betreffen voornamelijk obligaties uitgegeven door Oostenrijk (AAA), Frankrijk (AAA), Duitsland (AAA), Spanje (AA) en Nederland (AAA).

De Inflation-linked obligaties zijn uitgegeven door Frankrijk (AAA), Griekenland (BBB) en Italië (AA). De obligaties luiden in euro's.

De Emerging Markets obligaties zijn uitgegeven door de landen in opkomende regio's zoals Latijns Amerika, Azië, Pacific en Afrika.

De vastrentend-hoogrentende portefeuille bestaat uit hoogrentende obligaties uitgegeven door het bedrijfsleven. Het gaat hier om een markt van bedrijfsobligaties met een creditrating lager dan of gelijk aan BB.

	<i>2009</i> <i>%</i>	<i>2008</i> <i>%</i>
AAA	49,9	75,9
AA	8,9	0
A	17,8	15,8
BBB	4,4	1,4
<BBB	14,9	5,9
GEEN RATING*	4,1	1,0
	<u>100</u>	<u>100</u>

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Het aandeel illiquide beleggingen van de totale beleggingen is in onderstaande tabel (exclusief derivaten) weergegeven:

	2009 Totaal EUR	2009 illiquide EUR	2009 illiquide %	2008 illiquide %
Vastrentende waarden	152.533	6.972	5	1
Zakelijke waarden	42.726	13.856	32	38
Overig	1.875	0	0	0
Totaal	197.134	20.828	11	10

Grondstoffenrisico

Grondstoffen ofwel commodities vormen een beleggingscategorie waarin veelal via index futures en swaps wordt geïnvesteerd in energie (olie), metalen, edelmetalen en agroproducten. Het grondstofrisico betreft het risico op fluctuaties in grondstofprijzen.

	2009 Contract- omvang EUR	2009 Reële waarde EUR	2008 Contract- omvang EUR	2008 Reële waarde EUR
GSCIEG BW 08-01-2010	4.082	313	3.819	-

Toeslagverleningsrisico (actuariële risico's)

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om toeslagen op het pensioen te verlenen. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toezegging voor toekomstige toeslagverlening voorwaardelijk is.

Eigen vermogen in % van voorziening	Toeslag (% van loon- c.q. prijsinflatie)
Lager dan 6	nee
Tussen 6 en 12	20
Tussen 12 en 18	35
Tussen 18 en 24	50
Tussen 24 en 30	65
Tussen 30 en 36	80
Hoger dan 36	100

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Dit betreft per 31 december de volgende posten:

	2009 EUR	2008 EUR
<i>Franse staat</i>	41.487	42.246
<i>Duitse staat</i>	27.081	29.090
<i>Spaanse staat</i>	10.591	13.548
<i>Italiaanse staat</i>	12.804	9.374
<i>Griekse staat</i>	6.377	6.678
<i>Nederlandse staat</i>	-	4.788

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

Overige niet-financiële risico's

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systemrisico

Systemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt tevens gebruikgemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het fonds gebruikt derivaten hoofdzakelijk om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken. Een van de belangrijkste risico's bij derivaten is het kredietrisico. Dit is het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. Bovendien geldt dat zoveel mogelijk wordt gewerkt met onderpand.

Gebruik kan worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.

- Swaption: hiermee kan tijdelijk het risico van een verdere rentedaling worden afgedekt. Het fonds betaalt hiervoor een premie. Bij het afsluiten van een swaption kunnen mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeits-, tegenpartij- en juridisch risico).

Onderstaande tabel geeft inzicht in de valutaderivatenposities per:

	2009 Contract- omvang EUR	2009 Reële waarde EUR	2008 Contract- omvang EUR	2008 Reële waarde EUR
Activa				
<i>Valuta contracten</i>				
Verkopen GBP	-	-	1.607	54
Verkopen JPY	1.967	7	1.712	17
Verkopen USD	5.785-	28	4.831	290
	<u>3.818-</u>	<u>35</u>	<u>8.150</u>	<u>361</u>
Passiva				
<i>Valuta contracten</i>				
Verkopen GBP	5.909	32-	-	-
Verkopen JPY	-	-	-	-
Verkopen USD	31.295	134-	24.017	62-
	<u>37.204</u>	<u>166-</u>	<u>24.017</u>	<u>62-</u>
Totaal reële waarde		131-		299

Toelichting op de balans per 31 december 2009

(in eenheden van duizend euro)

1. Beleggingen

Beleggingen voor risico pensioenfond

	<i>Stand per 1 januari</i>	<i>Aankopen, investerings verstrekking</i>	<i>Voor- en nadelige verschillen</i>	<i>Verkopen en aflossingen</i>	<i>Stand per 31 december</i>
Zakelijke waarden					
Vastgoed	5.399	868	(1.331)	(25)	4.911
Aandelen	24.285	3.485	7.060	(6.402)	28.428
	29.684	4.353	5.729	(6.427)	33.339
Vastrentende waarden					
Obligaties	121.844	26.119	7.702	(10.233)	145.432
Deposito's	-	7.101	-	-	7.101
	121.844	33.220	7.702	(10.233)	152.533
Derivaten					
Derivaten	(4.925)	5.286	(3.764)	1.053	(2.350)
Overige beleggingen					
Infrastructuur	5.191	41	(151)	-	5.081
Hedge funds	4.635	401	425	(1.597)	3.864
Overige beleggingen	7.278	1.001	(322)	(5.640)	2.317
	17.104	1.443	(48)	(7.237)	11.262
	163.707	44.302	9.619	(22.844)	194.784
Derivaten met een negatieve waarde	5.286				4.545
Beleggingen	168.993				199.329

Uitsplitsing actuele waarde naar waarderingsmethode

Op basis van de stand ultimo boekjaar kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

	<i>Directe markt- noteringen</i>	<i>Afgeleide markt- noteringen</i>	<i>Waarderings modellen en technieken</i>	<i>Totaal</i>
31 december 2009				
Vastgoed	-	-	4.911	4.911
Aandelen	-	28.428	-	28.428
Obligaties	-	138.460	6.972	145.432
Deposito's	7.101	-	-	7.101
Derivaten	-	(2.350)	-	(2.350)
Overige beleggingen	2.317	-	8.945	11.262
	9.418	164.538	20.828	194.784

Vastgoed*Indirecte beleggingen*

Participaties aandelenfonds vastgoed	4.911	5.399
--------------------------------------	-------	-------

Aandelen*Indirecte beleggingen*

Participaties in aandelenfondsen	28.871	24.579
Kortlopende vorderingen inzake aandelen	464	69
Kortlopende schulden inzake aandelen	(907)	(363)

	<u>28.428</u>	<u>24.285</u>
--	---------------	---------------

Totaal zakelijke waarden

	<u>33.339</u>	<u>29.684</u>
--	---------------	---------------

Vastrentende waarden**Obligaties***Indirecte beleggingen*

Participaties in obligatiefondsen	145.432	121.844
-----------------------------------	---------	---------

Deposito's

Deposito's	7.101	-
------------	-------	---

Totaal vastrentende waarden

	<u>152.533</u>	<u>121.844</u>
--	----------------	----------------

Derivaten*Derivaten*

Valutaderivaten	1.882	361
-----------------	-------	-----

Overige derivaten	313	-
-------------------	-----	---

	<u>2.195</u>	<u>361</u>
--	--------------	------------

	<i>Positieve waarde</i>	<i>31-12-2009 Negatieve waarde</i>	<i>Saldo</i>	<i>Positieve waarde</i>	<i>31-12-2008 Negatieve waarde</i>	<i>Saldo</i>
Derivaten						
Valutaderivaten	1.882	2.013	(131)	361	62	299
Rentederivaten	-	2.532	(2.532)	-	-	-
Overige derivaten	313	-	313	-	5.224	(5.224)
Totaal derivaten	<u>2.195</u>	<u>4.545</u>	<u>(2.350)</u>	<u>361</u>	<u>5.286</u>	<u>(4.925)</u>

Overige beleggingen*Infrastructuur*

Infrastructuur	5.081	5.191
----------------	-------	-------

Hedge funds*Hedge funds*

Hedge funds	3.864	4.635
-------------	-------	-------

Overige beleggingen

Liquide middelen inzake overige beleggingen	957	278
Kortlopende vorderingen inzake overige beleggingen *	1.370	7.000
Kortlopende schulden inzake overige beleggingen	(10)	-
	<u>2.317</u>	<u>7.278</u>

* Betreft verstrekt onderpand (CSA) i.v.m. uitstaande derivatencontracten.

Totaal overige beleggingen

Totaal overige beleggingen	<u>11.262</u>	<u>17.104</u>
----------------------------	---------------	---------------

2. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen*Herverzekeringsdeel technische voorzieningen*

Stand per 1 januari	-	-
Contante waarde toekomstige rente	180	-
Stand per 31 december	<u>180</u>	<u>-</u>

3. Vorderingen en overlopende activa**Vorderingen**

Premies	1.677	2.065
Overige vorderingen	1.973	1.593
	<u>3.650</u>	<u>3.658</u>

Premies

Aan het eind van het boekjaar vastgestelde nog te ontvangen premies	1.015	1.410
Voorziening tegen verlies op premievorderingen	(93)	(131)
	922	1.279
Nader vast te stellen volgend boekjaar	755	786
	<u>1.677</u>	<u>2.065</u>

Overige vorderingen

Hieronder zijn opgenomen inzake:

Rekening-courant derden

Rekening-courant gelieerd VUT-fonds	557	436
-------------------------------------	-----	-----

Pensioenen

Uitkeringen	8	2
-------------	---	---

Waardeoverdrachten	536	234
--------------------	-----	-----

Uit hoofde van herverzekeringen	865	860
---------------------------------	-----	-----

	<u>1.409</u>	<u>1.096</u>
--	--------------	--------------

Kosten

Administratiekosten	7	24
---------------------	---	----

Beleggingskosten	-	31
------------------	---	----

Overige kosten	-	3
----------------	---	---

	<u>7</u>	<u>58</u>
--	----------	-----------

Diversen

Overige	-	3
---------	---	---

Totaal van de overige vorderingen

	<u><u>1.973</u></u>	<u><u>1.593</u></u>
--	---------------------	---------------------

4. Liquide middelen

Rekening courant Staalbankiers	<u><u>2.613</u></u>	<u><u>1.234</u></u>
--------------------------------	---------------------	---------------------

5. Stichtingskapitaal en reserves

	2009	2008
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	(26.817)	35.260
Mutatie: deel van het saldo boekjaar	19.285	(62.077)
Stand per 31 december	<u>(7.532)</u>	<u>(26.817)</u>
Solvabiliteit		
Aanwezig eigen vermogen	7.725	(12.273)
Minimaal vereist eigen vermogen	10.206	8.627
Vereist eigen vermogen	25.922	29.137
Dekkingsgraad	104,0	93,0

De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per 31 december 2009:104,0% (31 december 2008:93,0%).
De dekkingsgraad is als volgt berekend:

(Totaal activa -/- overige schulden) / Technische voorzieningen

De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als dekkingstekort.

De dekkingsgraad van het minimaal vereist eigen vermogen per 31 december 2009 bedraagt: 105,3% (31 december 2008: 105%)

De dekkingsgraad van het vereist eigen vermogen per 31 december 2009 bedraagt: 113,5% (31 december 2008: 116,9%)

Voor de berekening van het vereiste eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van een standaard model.

Per 31 december 2009 voldoet het fonds niet aan de wettelijke normen met betrekking tot het minimum vereist eigen vermogen. Ook per 31 december 2008 voldeed het fonds niet aan deze wettelijke normen. Door het bestuur is naar aanleiding van het niet voldoen aan de wettelijke normen ultimo 2008 melding gemaakt bij de toezichthouder DNB en in 2009 is een korte- en lange termijnherstelplan ingediend. Hieruit blijkt dat het bestuur verwacht dat, gegeven de uitgangspunten, het herstel tot de minmaal vereiste dekkingsgraad in 5 jaar zal plaatsvinden en het herstel tot het vereist eigen vermogen binnen 15 jaar zal plaatsvinden.

Het bestuur heeft ten aanzien van de sturingsmiddelen in het kader van het herstelplan het volgende besloten:

In de periode 2009-2013 zal er geen sprake zijn van toeslagverlening.

De premie zal vanaf 2009 worden verhoogd van 22,5% naar 23,5% en vervolgens naar 24,5% in 2010 en 25,5% in 2011.

Het beleggingsbeleid wordt niet aangepast.

Uit het herstelplan blijkt dat na 5 jaar een dekkingsgraad wordt bereikt die tenminste gelijk is aan 105% (einde dekkingstekort). Daarnaast blijkt uit het herstelplan dat vanaf 2015 voldaan wordt aan de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist vermogen (einde reservetekort).

Mocht het herstel achter gaan lopen, dan zal het bestuur haar verantwoordelijkheid nemen en besluiten welke aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

Ontwikkelingen 2009 met betrekking tot de dekkingsgraad en het herstelplan

In 2009 heeft de dekkingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

	<i>Herstelplan</i> 2009 %	<i>Werkelijk</i> 2009 %
Dekkingsgraad per 1 januari 2009	92,9	92,9
<i>Sturingsmiddelen</i>		
Premie	0,6	2,6
Beleggingen	2,4	2,3
	<u>3,0</u>	<u>4,9</u>
Overige effecten		
Rentetermijnstructuur	-	11,5
Uitkeringen	-/- 0,1	-/- 0,1
Overige	-/- 0,1	-/- 5,2
	<u>-/- 0,2</u>	<u>6,2</u>
Dekkingsgraad per 31 december 2009	<u>95,7</u>	<u>104,0</u>

Het herstelplan is onder andere gebaseerd op het hierboven geschetste premie- en toeslagenbeleid dat het bestuur in het kader van de noodzakelijke verbetering van de financiële positie heeft vastgesteld. Daarnaast zijn er in het herstelplan aannames gedaan ten aanzien van de verwachte beleggingsrendementen en de ontwikkeling van de rentetermijncurve. In het herstelplan werd op basis van dit beleid en deze aannames een dekkingsgraad ultimo 2009 verwacht van 96%. Jaarlijks wordt het herstelplan geëvalueerd. De daadwerkelijke dekkingsgraad ultimo 2009 bedraagt afgerond 104%. De belangrijkste verschillen ten opzichte van het herstelplan zijn:

- De premiemarge (het verschil tussen de feitelijk ontvangen premie en de benodigde premie) was iets groter dan verondersteld;
- De wijziging (stijging) van de rentetermijnstructuur was groter dan verondersteld. Dit zorgde voor een daling van de voorziening pensioenverplichtingen en leidde daarmee tot een stijging van de dekkingsgraad met bijna 12%-punt;
- Het bestuur heeft besloten om vooruitlopend op de publicatie van de nieuwe Prognosetafels door het Actuarieel Genootschap de voorziening pensioenverplichtingen te verhogen met 3,7%. Dit leidde tot een daling van de dekkingsgraad met bijna 4%-punt. Het gerealiseerde beleggingsrendement heeft ook bijgedragen aan het herstel van de dekkingsgraad, maar het gerealiseerde rendement is nagenoeg gelijk aan het vooraf in het herstelplan veronderstelde beleggingsrendement.

	2009	2008
Reserve overgangsregeling 55-min		
Stand per 1 januari	14.544	9.180
Premie	-	2.377
Af: kosten	-	(65)
Bij: rendement	-	(1.486)
Overheveling vanuit reserve overgangsregeling	-	4.538
Mutatie: deel van het saldo boekjaar	713	-
	<u>713</u>	<u>5.364</u>
Stand per 31 december	<u>15.257</u>	<u>14.544</u>

De contante waarde van de verplichtingen u.h.v. de 15-jaarsinkoop, bedraagt 23.277 (vorig jaar 29.024). De contante waarde 2009 is vastgesteld op basis van rente termijnstructuur en de voorwaardelijk toegezegde aanspraken. De daling ten opzichte van 2008 komt met name door een andere berekeningswijze. De stand per 2008 betreft de contante waarde van de aanspraken vastgesteld op basis van de gedempte disconteringsvoet (4,3%), rekening houdend met blijfkansen (in verband met de voorwaardelijkheid) en rekening houdend met een jaarlijkse verhoging van de aanspraken.

6. Technische voorzieningen

	2009	2008
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds		
Stand per 1 januari	172.532	110.615
Toevoeging pensioenopbouw	18.206	9.539
Rentetoevoeging	4.759	5.455
Ottrekking voor pensioenuitkeringen	(2.064)	(1.693)
Ottrekking voor pensioenuitvoeringskosten	334	139
Wijziging marktrente	(18.746)	47.355
Waarde overdrachten	9.145	(355)
Overige wijzigingen	1.523	1.477
Verzwaaring overlevingtafels	6.870	-
Stand per 31 december	<u>192.559</u>	<u>172.532</u>

Hieronder is een uitsplitsing van de opbouw van de voorziening voor risico pensioenfonds naar aantal en omvang op basis van de soort deelnemer.

	Aantal	2009	Aantal	2008
Actieve deelnemers	5.697	119.632	5.500	107.685
Pensioengerechtigden	807	27.676	672	20.676
Gewezen deelnemers	9.469	45.251	8.875	44.171
Totaal	<u>15.973</u>	<u>192.559</u>	<u>15.047</u>	<u>172.532</u>

	2009	2008
Spaarfonds gemoedsbezwaren		
Stand per 1 januari	<u>6</u>	<u>6</u>

7. Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden

Hieronder zijn opgenomen inzake:

	2009	2008
<i>Te verrekenen premies</i>		
Vastgestelde nog te verrekenen premies	224	331
Verschuldigd wegens te hoog vastgestelde premies	47	27
	<u>271</u>	<u>358</u>
<i>Derivaten</i>		
Valutaderivaten risico pensioenfonds	2.013	62
Rentederivaten risico pensioenfonds	2.532	-
Overige derivaten risico pensioenfonds	-	5.224
	<u>4.545</u>	<u>5.286</u>
<i>Pensioenen</i>		
Uit hoofde van herverzekeringen	-	194
Waardeoverdrachten	354	13
Uitkeringen	5	21
Belastingen en sociale lasten	223	221
Collectieve waardeoverdracht Nationale-Nederlanden	-	7.402
	<u>582</u>	<u>7.851</u>
<i>Kosten</i>		
Administratie- en beleggingskosten	35	-
Advies- en controlekosten	46	104
Overige	-	19
	<u>81</u>	<u>123</u>
<i>Crediteuren</i>		
Overige schulden	2	-
Overige	1	2
	<u>3</u>	<u>2</u>
Totaal van de overige schulden	<u><u>5.482</u></u>	<u><u>13.620</u></u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Het fonds heeft een uitbestedingovereenkomst afgesloten met Syntrus Achmea tot en met eind 2010. De jaarlijks te betalen vergoeding bedraagt in 2009 ongeveer € 999.

Vanaf februari 2008 heeft het fonds een vermogensbeheerovereenkomst gesloten met MN-services voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van een maand.

Derivaten

Voor het contract omvang van de derivaten wordt verwezen naar de toelichting behorende tot de jaarrekening 2009 paragraaf “Beleggingen (derivaten)”.

Toelichting op de staat van baten en lasten over het boekjaar 2009

(in eenheden van duizend euro)

BATEN

De omzet zijn de premies en de directe beleggingsopbrengsten bedraagt 24.651 (vorig boekjaar 20.554).

8. Premiebijdragen risico pensioenfondsen

	Werkgevers-Werknemers-gedeelte		2009	2008
Periodieke premies				
- verplichte verzekering	15.046	10.030	25.076	17.192
- extra premie overgangsregeling	-	-	-	3.615
- voortgezette verzekering	23	-	23	65
- aanvullende verzekering	29	-	29	29
- ANW-hiaatverzekering	-	216	216	207
	<u>15.098</u>	<u>10.246</u>	<u>5.344</u>	<u>21.108</u>
Aandeel Vut in premiebaten			(634)	(1.048)
			<u>24.710</u>	<u>20.060</u>

Samenstelling premiebijdragen

De kostendekkende premie over het boekjaar bedraagt € 24.955, de feitelijke premie over het boekjaar bedraagt € 24.710 en de gedempte premie over het boekjaar bedraagt € 19.301.

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2009	2008
Actuarieel benodigd	17.885	10.042
Opslag voor in stand houden vereist vermogen	3.343	2.554
Opslag voor uitvoeringskosten	1.615	1.403
Risico premies	1.896	1.468
Premie ANW	216	-
	<u>24.955</u>	<u>15.467</u>

9. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds 2009

	<i>Directe beleggings- opbrengsten</i>	<i>Indirecte beleggings- opbrengsten</i>	<i>Kosten van vermogens- beheer</i>	<i>Totaal</i>
Vastgoed	-	(1.331)	-	(1.331)
Aandelen	4	7.060	(468)	6.596
Vastrentende waarden	109	7.702	-	7.811
Derivaten	-	(3.764)	-	(3.764)
Overig	(172)	(48)	-	(220)
	<u>(59)</u>	<u>9.619</u>	<u>(468)</u>	<u>9.092</u>

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds 2008

	<i>Directe beleggings- opbrengsten</i>	<i>Indirecte beleggings- opbrengsten</i>	<i>Kosten van vermogens- beheer</i>	<i>Totaal</i>
Vastgoed	-	(766)	-	(766)
Aandelen	-	(17.326)	(70)	(17.396)
Vastrentende waarden	337	6.607	(159)	6.785
Derivaten	-	(4.400)	-	(4.400)
Overig	157	(822)	(22)	(687)
	<u>494</u>	<u>(16.707)</u>	<u>(251)</u>	<u>(16.464)</u>

Zakelijke waarden

Vastgoedbeleggingen	(1.331)	(766)
Aandelen	6.596	(17.396)
	<u>5.265</u>	<u>(18.162)</u>

Vastrentende waarden

Obligaties	7.811	6.772
Deposito's	-	(2)
Overige vastrentende waarden	-	15
	<u>7.811</u>	<u>6.785</u>

Derivaten

Valutaderivaten	<u>(3.764)</u>	<u>(4.400)</u>
-----------------	----------------	----------------

Overig

Liquide middelen	(173)	135
Hedge fund	409	(285)
Infrastructuur	(473)	(537)
Rente rekening-courant VUT fonds	17	-
	<u>(220)</u>	<u>(687)</u>

10. Uitkeringen uit hoofde van herverzekering

Uitkeringen uit hoofde van herverzekering	<u>7</u>	<u>135</u>
---	----------	------------

11. Overige baten

Baten inzake overkook	178	-
Resultaat voorziening tegen verlies op premievorderingen	18	-
Winstdeling herverzekeringen	657	-
	<u>853</u>	<u>-</u>

LASTEN

12. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen

	2009	2008
<i>Pensioenopbouw</i>		
Pensioenopbouw	<u>18.206</u>	<u>9.539</u>
<i>Rentetoevoeging</i>		
Interest toevoeging voorziening pensioenverplichtingen tegen rekenrente 2,544% (2008: 4,696%)	<u>4.759</u>	<u>5.455</u>
<i>Verzwarend overlevingstafels</i>		
Verzwarend overlevingstafels	<u>6.870</u>	<u>-</u>
<i>Onttrekking voor pensioenuitkeringen</i>		
Onttrekking uit de voorziening pensioenverplichtingen en pensioenuitkeringen	<u>(2.064)</u>	<u>(1.693)</u>
<i>Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten</i>		
Vrijval excassokosten voorziening voor pensioenverplichtingen	<u>334</u>	<u>139</u>
<i>Wijziging markrentre</i>		
De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op basis van de rentetermijnstructuur	<u>(18.746)</u>	<u>47.355</u>
<i>Waardeoverdrachten</i>		
Inkomende waardeoverdrachten actuair	9.245	555
Uitgaande waardeoverdrachten actuair	<u>(100)</u>	<u>(910)</u>
	<u>9.145</u>	<u>(355)</u>
<i>Overige mutaties</i>		
Resultaat op sterfte	(833)	(196)
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	8	308
Resultaat op mutaties	2.528	1.365
Mutatie aandeel herverzekeraar	<u>(180)</u>	<u>-</u>
	<u>1.523</u>	<u>1.477</u>
13. Wijziging technische voorziening herverzekeraar		
Wijziging technische voorziening herverzekeraar	<u>(180)</u>	<u>-</u>

2009

2008

14. Pensioenuitkeringen

Ouderdomspensioen	1.656	1.422
Nabestaandenpensioen	316	255
Wezenpensioen	17	16
Invalideitpensioen	233	245
Andere uitkeringen:		
- afkoop wegens gering bedrag	61	23
	<u>2.283</u>	<u>1.961</u>

15. Pensioenuitvoeringskosten

Aandeel administratiekosten Syntrus Achmea Pensioenbeheer		
Boekjaar	999	889
Vorig boekjaar	76	63
	<u>1.075</u>	<u>952</u>
Andere kosten:		
advieskosten	289	327
accountantskosten controle van de jaarrekening/DNB-staten	40	35
bestuurskosten	80	42
incassokosten	(1)	-
overige kosten	62	47
	<u>1.545</u>	<u>1.403</u>

De beloning aan bestuurders bedraagt 61 (2008: 30).

Het fonds heeft geen personeel in dienst. De beheersactiviteiten worden op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van de pensioenuitvoerder dan wel vermogensbeheerder.

Honoraria accountant

De externe accountant is Pricewaterhousecoopers Accountants N.V.

Op grond van artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is de vermelding van de honoraria van de accountant als volgt:

2009

2008

Externe accountant:

Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening	<u>40</u>	<u>35</u>
---	-----------	-----------

Het onderzoek van de jaarrekening omvat zowel de wettelijke controle van de statutaire jaarrekening als de verslagstaten in het kader van de Pensioenwet.

16. Saldo overdracht van rechten

Inkomende waardeoverdrachten overdrachtsom individueel	(474)	(599)
Inkomende waardeoverdrachten overdrachtsom collectief	(10.368)	-
Uitgaande waardeoverdrachten overdrachtsom individueel	157	951
	<u>(10.685)</u>	<u>352</u>

De inkomende waardeoverdrachtsom collectief bestaat uit de inkomende collectieve waardeoverdracht van Nationale Nederlanden ad 10.368.

Het bedrag van deze inkomende collectieve waardeoverdracht is uit 2 componenten opgebouwd:

- actuariële koopsom inclusief rente ad 7.292, die dient ter financiering van de aanspraken; en
- dekkingsgraadopslag inclusief rente ad 3.076, welke wordt toegevoegd aan het vermogen van het fonds

2009

2008

17. Premies herverzekering

Premies herverzekering ANW-hiaat	216	207
Premies herverzekering Overlijdensrisico	757	761
Premies herverzekering Arbeidsongeschiktheidsrisico	701	741
	1.674	1.709

18. Overige lasten

Resultaat voorziening tegen verlies op premievorderingen	-	80
--	---	----

Kasstroomoverzicht

(bedragen x 1.000 Euro)

	Boekjaar			Vorig boekjaar		
	Ontvangsten	Uitgaven		Ontvangsten	Uitgaven	
Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten						
Premies van werkgevers en werknemers	25.207			19.266		
Van verzekeraars ontvangen uitkeringen	659			3.041		
Overdrachten van rechten	10.540	7.218		711	(6.406)	
Pensioenuitkeringen		2.303			1.728	
Betaalde premies herverzekering		1.868			1.654	
Pensioenuitvoeringskosten		1.653			1.740	
Kasstroom uit pensioenuitvoeringsactiviteiten	36.406	13.042	23.364	23.018	(1.284)	24.302
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten						
<i>Ontwikkeling</i>						
<i>Zakelijke waarden</i>						
Onroerende zaken	25	868	(843)	17	6.182	(6.165)
Aandelen	6.402	3.485	2.917	40.535	37.280	3.255
<i>Vastrentende waarden</i>						
Obligaties	10.233	26.119	(15.886)	149.663	167.804	(18.141)
Deposito's	-	7.101	(7.101)	14.537	1.000	13.537
<i>Derivaten</i>						
Derivaten	(1.053)	5.286	(6.339)	(2.274)	2.388	(4.662)
<i>Overige beleggingen</i>						
Overige beleggingen	7.237	1.443	5.794	-	17.661	(17.661)
Subtotaal ontwikkeling portefeuille	22.844	44.302	(21.458)	202.478	232.315	(29.837)
<i>Opbrengsten portefeuille</i>						
<i>Zakelijke waarden</i>						
Onroerende zaken	-	-	-	(3)	-	(3)
Aandelen	(464)	-	(464)	(67)	-	(67)
<i>Vastrentende waarden</i>						
Obligaties	109	-	109	165	-	165
Hypothecaire leningen	-	-	-	-	-	-
Leningen op schuldbekentenis	-	-	-	-	-	-
Deposito's	-	-	-	13	-	13
Overige vastrentende waarden	-	-	-	-	-	-
<i>Derivaten</i>						
Derivaten	-	-	-	5.209	-	5.209
<i>Overige beleggingen</i>						
Overige beleggingen	(172)	-	(172)	135	-	135
<i>Overige</i>						
Overige	-	-	-	-	-	-
<i>Kosten vermogensbeheer</i>						
Kosten vermogensbeheer	-	-	-	-	-	-
Subtotaal opbrengsten portefeuille	(527)	-	(527)	5.452	-	5.452
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	22.317	44.302	(21.985)	207.930	232.315	(24.385)
Totaal kasstroom	58.723	57.344	1.379	230.948	231.031	(83)
Liquide middelen						
Stand per begin boekjaar	1.234			1.317		
Stand per einde boekjaar	<u>2.613</u>			<u>1.234</u>		
Toename	<u>1.379</u>			<u>(83)</u>		

In het kasstroomoverzicht is de mutatie van de overige vorderingen en de overige schulden inzake de beleggingsrubriek voor zowel het boekjaar als vorig boekjaar verwerkt in de opbrengsten portefeuille. De liquide middelen inzake de beleggingsrubriek zijn in de vergelijkende cijfers onder de betreffende beleggingsrubriek opgenomen. De kosten vermogensbeheer worden in het boekjaar opgenomen bij de betreffende rubriek en in mindering gebracht op de kasstroom uit opbrengsten portefeuille.

Actuariële verklaring

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche te Den Haag is aan Mercer Certificering B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2009.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 lid 1 en 132 lid 1, aangezien het pensioenfonds niet beschikt over het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen.

De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche is naar mijn mening slecht, vanwege een dekkingstekort.

Amstelveen, 18 juni 2010

Drs. S.I. Keijmel AAG
verbonden aan Mercer Certificering B.V.

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2009 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche ('de Stichting') te Den Haag bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de staat van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het Bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de Stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het Bestuur van de Stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 23 juni 2010

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

H.C. van der Rijst RA

Director

Slotwoord

Het bestuur zegt gaarne dank aan allen die, in welke functie dan ook, in de verslagperiode voor de Stichting werkzaam zijn geweest.

Amersfoort, 20 mei 2010

Stichting bedrijfstakpensioenfonds voor de banden- en wielenbranche

Het bestuur:

Ruud Spuijbroek, voorzitter

Joep Holterhues, secretaris

Bijlage

Samenvatting van de pensioenregeling zoals deze per 1 januari 2006 van kracht is.

De basispensioenregeling bestaat uit:

Ouderdomspensioenregeling;

Partnerpensioen;

Tijdelijk partnerpensioen

Wezenpensioen.

Daarnaast bestaan er de volgende aanvullende regelingen:

Vrijwillige ANW-hiaat verzekering;

WAO-excedentregeling;

Excedentopbouwregeling

De basis pensioenregeling:

Deelnemer:

De werknemer van 21 jaar en ouder.

Pensioendatum:

Eerste dag van de maand, waarin de deelnemer 65 jaar wordt.

Pensioenrichtleeftijd

62 jarige leeftijd

Opbouw pensioen:

De regeling betreft een middelloonregeling waarbij de jaarlijkse opbouw vanaf 1 januari 2006 2,04% van de pensioen-
grondslag per jaar is.

Pensioengevend loon:

Jaarsalaris plus vakantietoeslag met een maximum van twee maal het maximum dagloon premieheffing WW.

Pensioengrondslag:

Pensioengevend loon minus de franchise.

Bij pensionering bestaat voor deelnemers de mogelijkheid uitruil van partnerpensioen aan te vragen. Vooralsnog is alleen volledige uitruil mogelijk van de vanaf 1 januari 2001 opgebouwde rechten.

Partnerpensioen:

70% van het ouderdomspensioen.

Tijdelijk partnerpensioen:

Indien een deelnemer tijdens een actief dienstverband komt te overlijden, zal aan zijn nabestaande een tijdelijk partnerpensioen worden uitgekeerd, uiterlijk tot de 65ste verjaardag van de nabestaande.

Wezenpensioen:

Per wees 14% van het ouderdomspensioen en wordt uitgekeerd tot de 18de verjaardag van het kind.

De pensioenregeling

Vanaf 1 januari 2006 is de prepensioenregeling voor alle deelnemers komen te vervallen. Daarnaast is de overgangsregeling om vervroegd uit te treden voor deelnemers die op of na 1 januari 1950 zijn geboren komen te vervallen. Dit betekent echter niet dat zij niet meer kunnen uittreden voor de 65-jarige leeftijd. Voor deze groep wordt vervroeging van de pensioenleeftijd mogelijk doordat:

- meer Ouderdomspensioen wordt opgebouwd door het hogere opbouwpercentage en de lagere franchise per 1 januari 2006;
- de tot en met 31 december 2005 opgebouwde prepensioenaanspraken zijn omgezet in extra Ouderdomspensioen;
- voor deelnemers die op 31 december 2000 21 jaar of ouder waren én op dat moment in dienst waren bij een aangesloten werkgever én vanaf 1 januari 2001 tot 1 januari 2006 deelnemer waren aan de Prepensioenregeling van het fonds is een overgangsregeling getroffen. Voor deze groep deelnemers is de oude suppletierегeling vertaald in extra aanspraken Ouderdomspensioen. Dit is nodig omdat deze groep nog niet voldoende kan opbouwen in de nieuwe regeling om vervroegd met Ouderdomspensioen te kunnen gaan. Er zal pas sprake zijn van extra aanspraken op het moment dat deze ook daadwerkelijk gefinancierd zijn. Wanneer een deelnemer voor die tijd de bedrijfstak verlaat, bestaan er geen rechten op extra aanspraken.

Op moment van uittreden stopt de pensioenopbouw.

Deelnemers die vóór 1 januari 1950 geboren zijn kunnen nog steeds vervroegd uittreden (deze regeling wordt uitgevoerd door de VUBAN)

Voor deelnemers die vóór 1 januari 1950 geboren zijn geldt een andere overgangsregeling. Zij konden tot 1 juli 2006 vervroegd uittreden op basis van de oude uittredingsleeftijden, dus op 60, 59 of 57,5.

Vanaf de tweede helft van 2006 is de uittredingsleeftijd voor deze groep stapsgewijs verhoogd. Voor de periode vanaf 2007 zijn de volgende staffels van toepassing.

Voor deelnemers die minder dan 35 jaren in de branche hebben gewerkt:

Kalenderjaar	Vroegst mogelijke uittredingsleeftijd
in 2007	60 jaar en 6 maanden
in 2008	60 jaar en 9 maanden
in 2009	61 jaar
In 2010	61 jaar en 3 maanden

Voor deelnemers die ten minste 35 jaren maar minder dan 40 jaren in de branche hebben gewerkt:

Kalenderjaar	Vroegst mogelijke uittredingsleeftijd
in 2007	59 jaar en 6 maanden
in 2008	59 jaar en 9 maanden
in 2009	60 jaar

Voor deelnemers die ten minste 40 jaren in de branche hebben gewerkt:

Kalenderjaar	Vroegst mogelijke uittredingsleeftijd
in 2007	58 jaar

Om in aanmerking te kunnen komen voor de overgangsregeling moet een deelnemer niet alleen een bepaalde leeftijd hebben, maar ook aan de volgende voorwaarden voldoen:

- hij moet deelnemen aan de pensioenregeling van het pensioenfonds; én
- op 31 december 2000 in dienst zijn geweest bij een aangesloten werkgever en vanaf 1 januari 2001 tot en met 31 december 2005 onafgebroken deelnemer zijn geweest in de Prepensioenregeling van het pensioenfonds en vervolgens vanaf 1 januari 2006 tot de uittredingsrichtdatum onafgebroken deelnemer zijn in de pensioenregeling van het pensioenfonds; én
- hij moet in de vijf jaar direct voorafgaand aan de uittredingsdatum ononderbroken als werknemer werkzaam zijn geweest bij één of meer aangesloten werkgevers; én
- hij moet zijn ouderdomspensioen vervroegen tot de uittredingsrichtdatum (62 jaar).
- hij kan gebruik maken van de spaarvutregeling gemaximeerd tot 50%.

Voor de deelnemers die gebruik maken van de overgangsregeling geldt dat wordt uitgegaan van een ingangsdatum van het vervroegde ouderdomspensioen op 62 jaar. Dit hangt samen met de nieuwe pensioenregeling die voor alle deelnemers geldt. Dit betekent dat deelnemers die gebruik maken van de overgangsregeling in de periode vanaf 62 jaar tot en met 65 jaar geen pensioen meer opbouwen. Uiteraard hoeft er over die periode ook geen premie meer te worden afgedragen.

De hoogte van de totale uitkering (incl. een stukje vervroegd ouderdomspensioen vanaf 62 jaar) bedraagt tot de 65-jarige leeftijd 75% of 80% van het laatstverdiende salaris. Het percentage is afhankelijk van de leeftijd op 1 januari 2001.

Uiteraard worden de op 31 december 2005 lopende uitkeringen uit de oude prepensioenregeling en de overgangsregeling uitgekeerd tot dat de 65-jarige leeftijd wordt bereikt. Voor deze uitkeringsgerechtigden blijft de pensioenopbouw ook doorlopen tot de 65-jarige leeftijd.

